

॥ શ્રીકૃષ્ણાયનમ ॥

વૈષ્ણવોના નિત્ય નિયમના મૂખ્ય પાઠ તથા ધોળ.

શ્રીકૃષ્ણાબ્દ ૫૧૪૭

આવૃત્તિ ૬ ઠ્ઠી

ઈ ૧૯૨૪

શ્રીવલ્લભાબ્દ ૪૪૫

પ્રત ૫૦૦૦

સંવત ૧૯૮૦

શ્રીવલ્લભાખ્યાન, ગુણપુરૂષ, શ્રીયમુનાષ્ટક, ૪૦ પદ. ધોળ,
શ્રીસર્વોત્તમ પાઠ, ધોળ, ષોડશ, ગ્રન્થો, શિક્ષાપત્ર
શ્રીનવરત્ન ધોળ વિગેરે.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,
લલ્લુભાઈ છગનલાલ દેસાઈ.
રીચીરોડ, નં. ૧૧૦—અમદાવાદ.

ધી ગુજરાત પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં—શાહ સોમાલાલ મગનલાલે છાપ્યું.
પાંચકુવા રીચીરોડ—અમદાવાદ

કીંમત ૦—૪—૦

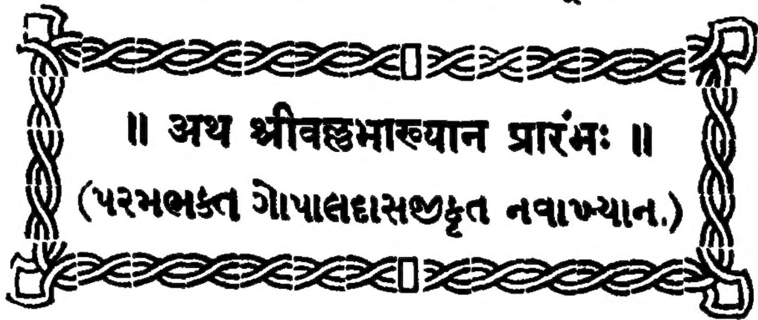
વિષયાનુક્રમણિકા.

॥ श्री कृष्णाय नमः ॥

मंगलाचरणम्.

मायावादिकरींद्रदर्पदलनेनास्येंदुराजोद्धृत ।
श्रीमद्भागवताख्यदुर्लभसुधावर्षेण वेदोक्तिभिः ॥
राधावल्लभसेवया तदुचितप्रेम्णोपदेशैरपि ।
श्रीमद्वल्लभनामधेय सदृशो भावी न भूतोस्त्यपि ॥

॥ अथ श्रीवल्लभाख्यान प्रारंभः ॥

(પરમભક્ત ગોપાલદાસજીકૃત નવાખ્યાન.)

આખ્યાન ૧ લું,—રાગ કેદારો.

વંદું શ્રીવિઠ્ઠલવર સુંદર, નવઘનશ્યામ તમાલ;
જગતિતલ ઉદ્ધાર કરેવા, પ્રગટ્યા પરમ દયાલ. ૧
શ્રીપુરુષોત્તમ સ્વતંત્ર ક્રીડા, લીલા દ્વિજ તનુધારી,
સાત દિવસ ગિરિવર કર ધાર્યો, વાસવ વૃષ્ટિ નિવારી. ૨

તે પ્રગટયાનું કારણ કહીયે, જો સુરતા મન આણો.
કરો કૃપા હું કરૂં વિનતી, પોતાનો કરી જાણો ૩
વ્યાપક રૂપ અદ્વૈત બ્રહ્મ જે, તેજોમય કહેવાય,
આર્ય પંથ અધિકારી મુનીજન, તે માંહે લય થાય. ૪
અક્ષર આદ્ય અખંડ અનુપમ, ઊપમા કહી ન જાય,
અસ્તિ વસ્તુ સહુકો મલી બોલે, નિગમ નેતિ નેતિ ગાય. ૫
નિર્ગુણનો નિર્દેશ અટપટો, રસના શી પેરે કહીયે;
રૂપ વર્ણ વપુ દ્રષ્ટ પદારથ, ત્યાં એકો નવ લહીયે. ૬
તેહ થકી પુરૂષોત્તમ અળગા, લીલા અચળ વિહાર,
બ્રહ્મજ્ઞાની ને મુક્તિ મારગી, સ્વપ્ને નહિં વ્યવહાર. ૭
જ્યાં શ્રીવૃન્દાવન આદ્ય અચળ શશિ, શરદરેન બહુ વેશ;
વનદેવી પદ કુમકુમ સુખ સુખ, પરસે રંગ વિશેષ. ૮
જ્યાં સરિતા ચામીકર મણિ ગણ, ઉભય બદ્ધ સોપાન;
કમલ કુમુદ નાના અલિ સુંદર, મધુર કરે ત્યાં ગાન. ૯
કનકલતા માલતી મલ્લિકા, વિવિધ કુસુમ મકરંદ;
શીતલ પવન ઝકોરે લહેરે, પરસે અતિ આનંદ. ૧૦
પદ્મરાગ મસ્તકમણિ સ્ફટિક, શ્રીગોવર્દ્ધન સોહે;
બ્રહ્મા રૂદ્ર ત્યા કોણ બાપડા, શ્રીહરીનું મન મોહે. ૧૧
નાના પક્ષીની શબ્દ માધુરી, શોભા તણો નહીં પાર;
વિવિધ પ્રકારે કુંજવા કહેતાં, ગ્રંથ થાય વિસ્તાર. ૧૨
શ્યામા શતદલ નયન સુંદરી, સુખ તણો નહીં પાર;
અનેક રાસમંડલ રચના રચિ, ખેલે શ્રી નંદકુમાર. ૧૩

એણી પેરે નિત્ય નવલી લીલા, ઘોષ વાદ્યઝંકાર;
અંગ સ્વેદ મકરંદે મોહ્યા, મધુપકરે ગુંજાર. ૧૪
એ પ્રભુને મન ઇચ્છા ઉપની, યશ થાવા વિસ્તાર;
અધિકારી પાખે એ વાણી, નહિં કોને ઉચ્ચાર; ૧૫
ભુભ્રંગેથી સૃષ્ટિ નીપની, અતિ સુંદર બ્રહ્માંડ;
ચોદલોક નાના વૈચિત્ર્યે, ભૂમંડલ નવખંડ. ૧૬
પરપોતાની વ્યક્તિ કરેવા સૃષ્ટિ તે દ્વિધા પ્રકાર,
દૈવી આસુરી બે ઉપજાવી, પ્રભુ મન કરી વિચાર. ૧૭
ભક્તિ સુંદરી ને માયા દાસી, બે મૂરત પ્રગટાવી;
તેમાં પહેલી નખશિખ સુભગા, શ્રીહરિને મનભાવી. ૧૮
કૃપા કટાક્ષે હુવા અક્ષરમા, ઉપન્યા સત્વ અનંત;
ભક્તિ લીન હુવા સૌભાગી તે વૈષ્ણવ ગુણવંત. ૧૯
બીજી કટાક્ષે જે જન ઉપન્યા, માયામા થયા લીન;
કર્મજડ આસુર અન્ય ઉપાસક, ભજન ધર્મથી હીન. ૨૦
એણી પ્રકારે સૃષ્ટિ દ્વિધાગુણ, મિશ્રિત ચાલી જાય;
ભક્તિમારગી જીવ સ્વતંતર, કેવળ ભક્ત ન થાય. ૨૧
શ્રી પુરૂષોત્તમે વળી વિચાર્યું હવે પ્રકાર શો કરિયે;
મારી સેવા અને કથારસ, નિરૂપવા તનુ ધરીયે. ૨૨
ભક્ત જીવનાં ભાગ્ય વિસ્તર્યાં, ઇચ્છા કરી હરિ સાર;
તેણે હેતે આપો પેં પ્રગટ્યા, શ્રીવલ્લભરાજ કુમાર. ૨૩
પૂર્ણ બ્રહ્મ શ્રીલક્ષ્મણ સુત, પુરૂષોત્તમ શ્રી વિઠ્ઠલનાથ;
શ્રી ગોકુળમાં પ્રકટ પધાર્યા, સ્વજન કીધા સનાથ. ૨૪

આખ્યાન ૨ જું.—રાગ રામકલી.

શ્રી લક્ષ્મણ સુત શ્રી વલ્લભરાયજી;
સ્મરણ કરતાં દુષ્કૃત જાયજી. ૧
કલિજન તરવા નહિં અવર ઉપાયજી;
યજ્ઞ પુરૂષ હરિના શ્રુત ગુણ ગાયજી. ૨

ગાય શ્રુતિ ગુણરૂપ અહર્નિશ ધરી ધ્યાન વિચાર:
આનંદરૂપ અનુપમ સુંદર, પામે નહિં કોઇ પાર. ૧
પ્રાણપતિ પ્રાકટ્ય કારણ, કાંઇક કહું મતિમંદ;
હર સુર વિધાતા નવલહે, સાક્ષાત બ્રહ્માનંદ. ૨
શ્રી વૃન્દાવનચંદ્ર મુખરૂચિ, આપ્ર તે અવતાર;
દ્વિજ તિલક ત્રિભુવન નામ નિરૂપમ, રૂપ અંગીકાર. ૩
દેવલોક દુદુંભી વાગીયા આનંદ કરેરે નિ:શંક;
અસુર તિમિર ઉચ્છેદવા, ભૂવી વલ્લભદેવ મયંક. ૪
પૂરણ પુરૂષ પ્રમાણ પંથા, વ્યાખ્યાતા વેદાન્ત,
ગ્રન્થ સર્વે રસરૂપ કીધા, પોતાને સિદ્ધાન્ત. ૫
રસિક રસના રસિક વાણી, જાણી નર (સર્વ) નવખંડ;
ઉર્ધ્વ પંથે સ્વયશ પ્રસર્યો, વાધીયો બ્રહ્માડ. ૬
એક બ્રહ્માડે જેનો યશ ન માયો, તેના હુવા કોટી અનંત;
તોય ત્યાં થકી વાધીયો, જઈ વશ્યો મુખ શ્રીમંત. ૭
અતુલ અમલ ઉદ્યોત ઉદયો, ભૂતલ દ્વિજ માર્તંડ;
ભક્તિ મારગ કેસરિ ગજ. માયિક મત શતખંડ. ૮

દિગ્વિજય દશ દિશાએ કીધો, પરિક્રમાને વ્યાજ;
તિર્થ સકલ સનાથ કીધાં ચરણુ રેણુ સમાજ. ૯
પત્રાવલંબે પંડિત જીત્યા, માયિક મત માતંગ;
શ્રીકૃષ્ણુ પુરણુ બ્રહ્મ સ્થાપ્યા, જેના રૂપ કોટિ અનંગ. ૧૦
સ્વમારગ સ્થિર સ્થાપવા, આપવા ભજનાનંદ;
નામ આપ્યા જીવને, શુભ મિષ્ટ મુખ મકરદ ૧૧
અનેક જીવને કૃપા કરવા, દેશાતર પરવેશ; (પ્રવેશ)
કોમલ પદ જ્યા કમલ વિલસે, ધન્ય કહું તે દેશ. ૧૨
અંગ બંગ કલિંગ કૈકટ, માગધ આરૂ સૂર સિંધ,
તે તામસના અઘ હર્યાં, પ્રતાપ પદરજ ગંધ. ૧૩
કનક સ્નાન શત મણુ સુવર્ણું, કરાવ્યું મહીપાળ;
તે મૂકી વેગે ચાલીયા, રાય દૃષ્ટિ ન પાછી વાળ. ૧૪
દક્ષિણુ પ્રભુજી પાઉધારિયા, પાંડુરંગ શ્રી વિઠ્ઠલનાથ;
નેત્ર મળતાં વાત કીધી, વચન દીધું હાથ. ૧૫
વચન નિશ્ચે શ્રીનાથે માગ્યું કીધી શ્રીવલ્લભજીશું વાત,
અમનેતો ઇચ્છા એહ છે જે, હું નંદન તમે તાત. ૧૬
તે પુરૂષોત્તમ પ્રગટશે, શ્રીવિઠ્ઠલરૂપ નિધાન;
નેત્ર કમલે નાના ભાવે, દેશે ભક્તને સનમાન. ૧૭
ત્યાંથી શ્રી વૃન્દાવન પાઉધારિયા, જ્યા મધુપ કરે ઝંકાર;
કુસુમ દ્રુમ નવ મલ્લિકા, મકરંદનો નહિં પાર, ૧૮
તરૂ તમાલ અતિ શોભતાં, હેમ જુથીકા સઘોડ;
લલના તે સુભગા લટકતાં, હીંડે તે મોડા મોડ. ૧૯

તાન ધુનિ સુનિ મધુર રૂપે, સાંભળે ધરી ધ્યાન;
નિત્ય લીલા ગાન શ્રવણે, કરે તે મધુપાન. ૨૦
કુંજ સદન સોહામણું, શોભા તણો નહિ પાર,
વિવિધ [1]રાસ લીલા કરે વ્રજમાં, ખેલે શ્રીનંદકુમાર. ૨૧
રંગે તે રમતા દીઠડા, બલદેવ શ્રીગોવિંદ;
તે પુત્રભાવે પ્રગટશે, મન ઉપન્યો આનંદ. ૨૨
બલદેવ શ્રી ગોપીનાથ કહીએ, શ્રી વિઠ્ઠલ નંદનંદ;
તે વેદ પંથ વિસ્તારશે, જન આપશે આનંદ. ૨૩
ત્યાંથી કેશીઘાટ પાઉં ધારીયા, કહિ કથા તત્વ સમાધિ,
રસપુંજ પુરુષોત્તમ પ્રમાણ્યા, સરસ્વતિ તજી આધિ ૨૪
ગિરિરાજને આશ્વાસ દીધો, ધરી કોમલ ચર્ણ,
હરખે તે સામા આવીઆ, શ્રી ગોવર્ધન ઉદ્ધરણ ૨૫
હળીમળીને ચાલીયા, ચરણાટ જયા નિજધામ,
નવરંગ નાગર પ્રગટિયા, મનપુરવા બહુ કામ. ૨૬
તત્વ સંખ્યાયે કહ્યાં, પદ સાર માહે સાર,
હવે કાંઇ એક સ્તુતિ કરૂં, શ્રી વલ્લભરાજ કુમાર. ૨૭

આખ્યાન ૩ જું—રાગ ધનાશ્રી.

આ પોષ મધ્યાન્હે નોમે શ્રીનાથજી, શ્રીઅક્કાજીઉર ઉપન્યો આનંદ;
આ ચંદ શ્રી વૃન્દાવન તણો પ્રગટીયો એ. ૧
આ સૌભાગ્ય સુંદરી મલી ધવલ ગાયે, સુહાયે રૂડા કંદના નાદ;
આલ્હાદ ઉપન્યો તે અંગોઅંગ ઘણોએ. ૨

૧ રાસમંડળ રચના રચી. એવો પણ પાઠ છે.

આ સુતિકા સદન સોહામણું, શોભા રૂડી લેહેરડે જાય;
આ [1]વાજીંત્ર વાગે તેણે સમેતણા એ. ૩
આ સર્વસ્વ દાન તેણે સમે, કરેરે શ્રી વલ્લભજી ઉદાર;
સુકુમારસુત ઉદયો શ્રવણે સુણી એ. ૪
આ પાતાળે શેષ નાગ રીઝીયા, ઉપર ઇંદ્રાદિક દેવ;
તતખેવ સુણી નિશાન વજડાવીયા એ. ૫
આ બ્રહ્મા મહાદેવ મુની હરખીયા, વરખીયા કુસુમ સમૂહ;
આ મોહ ટાળ્યો જગતના જીવનો એ. ૬
આ સિદ્ધ ગાંધર્વ [2]ગુણી અપસરા, ઉલટીયા નૃત્ય ને નાદ;
આલ્હાદ ભર્યા શ્રી વલ્લભજીયે માનીયાંએ ૭
આ નિગમ શામ સાખા સહસશું, કરેરે બ્રહ્મા નિર્ઘોષ;
આ ઘોષપતિ [3]ભગવદી ભેટતા એ. ૮
આ વેદ વિહિત કૃત્ય સર્વ કીધા દીધાં બહુ પેરે ગોદાન;
આ માન સુ સ્વજન સંતોષીયા એ ૯
આ કનક કચોળાં કુમકુમ ભર્યા, અક્ષત દૂર્વા ભર્યારે સુથાળ;
આ માળ પારિજાતની મહમહે એ. ૧૦
આ તોરણ પર્ણ સહકારના, ધરણી ચંદન તણા નીર;
આ વીર શ્રી ગોપીનાથ શ્રી વિઠ્ઠલ પ્રગટીયા એ. ૧૧
આ દધિ દુધ ઘૃત મધુ માંડવે; શેરડીયે વહેરે સુગંધ;
આ સુગંધે મોહ્યા અલિકુલ આવીયા એ. ૧૨
આ સુત માગધ સાધુ સર્વે મળ્યા, મળીઆ તે માંહોમાંહે,

૧ આ વાદ્ય વાદિત્ર તે સમે તણાં. ૨ ગણ ૩ ભગવંત.

ઉત્સાહ ભર્યા કો કોને જાણે નહિ એ. ૧૩
આ શુકદેવ સબળ આનંદિયા, વંદિયા શ્રીવલ્લભજીના ચરણ;
ગિરિધરણ શ્રી ભાગવત મારૂ નીરખશે એ ૧૪
આ સકલ કલા કલીકાળમા કલ્પદ્રુમ પ્રગટિયો આજ;
આ કાજ મન વાછિત પુરવા એ. ૧૫
આ તૈલંગ તિલક ત્રિભુવન ધણી, મણી મરકત ધનવાન,
સમાન રૂપ ? ગમતા કો નહિ એ. ૧૬
આ ગણુક ગર્ગાદિક આવિયા, ભાવિયા દીયેરે આશિષ;
આ જગદીશ શ્રીવલ્લભ ઘેર પ્રકટિયા એ ૧૭
આ ધવલ ધન્યાશ્રી ગાન જે કરે, ઉચ્ચરે શ્રી વિઠ્ઠલજી અવતાર;
સારસ્વત લીલા તે જન લહે એ. ૧૮
આ દાસનો દાસ જાય વારણે, બારણે રહ્યો રે ઉત્સવ જુએ;
કો એક [1]ભાગવદી તે સમે એ. ૧૯

આખ્યાન ૪ થું—રાગ ભુપકલ્યાણ.

તે પદ વંદુ શ્રી વલ્લભનંદજી, ત્રિભુવન મંગલ પરમાનંદજી,
સકળ જીવનો ટાળ્યો ફંદજી, જગમાં વ્યાપ્યો સુખ મકરંદજી
ઢાળ—સુખદ વંદુ શ્રીવલ્લભસુતના, પદાંબુજ સુકુમાર,
નિગમ રહસ્ય વિચાર કીધો, સકળ જન નિસ્તાર- તે પદ. ૧
બ્રહ્મકુલ હરિ અવતર્યા તે, ટાળવા ભૂમિ ભાર;
શ્રીનાથ શ્રીવિઠ્ઠલ નામ નિરૂપમ, વૃન્દાવન શ્રૃંગાર- તે પદ. ૨
એક રસના કેમ કહું ગુણ, પ્રકટ વિવિધ વિહાર,

[1] કોઇ એક ભાગ્યવાન તે સમે અથવા કો નહિ ભાગ્યવાન તે સમે.

નિત્ય લીલા નિત્ય નૌતન, શ્રૃતિ ન પામે પાર- તે પદ. ૩
સકલ શાસ્ત્ર પ્રમાણુ બોલે, સાર માંહે સાર;
તત્ત્વ માંહે તત્ત્વ ત્રિભુવન, ભક્તનો આધાર- તે પદ. ૪
સર્વ અંગોઅંગ રસ ભર્યો, રસ ભર્યાં લોચન ચાર;
ચલણુ વલણુ બોધવ્યા, હૃદે ભાવ અનેક પ્રકાર- તે પદ. ૫
મુખ સુગંધે મોહ્યા અલિ સકળ તે, આવી કરે ઝંકાર,
સરસ વચન ઉચ્ચાર માત્રે સંશયનો પરિહાર- તે પદ. ૬
નામ વ્યાજે પ્રગટ કીધો, મુક્તિ શત્રુકાર;
ભુજદંડ પરસે ભય હર્યો, એવા નાથ અમિત ઉદાર-તે પદ. ૭
સ્વ સ્વરૂપ અર્થે પ્રોજીઆ, કૃત હુતા જે સંસાર,
રાજ કાજે જોડીયા જન, ઉચ્ચાવચ નર નાર- તે પદ. ૮
આગળ અંશે પ્રકટિયા જે, ગ્રન્થે કહ્યા બહુવાર;
શ્રી યશોદા ઉત્સંગ લાલિત, પુરણુ અતિ સુકુમાર-તે પદ. ૯
અનેક ધર્મ કહ્યા પ્રભુજીએ, નિગમને અનુસાર,
ગિરિરાજધરણુનો તાપ ટાળ્યો, શ્રી લક્ષ્મણ સુત નિરધાર-તે પદ૧૦
પોતે તે પ્રાગટય પોતાતણો, યશ તણો કર્યોરે ઉચ્ચાર,
પોતે અગોઅંગ સુખદ શોભા, સહન અંગીકાર- તે પદ. ૧૧
સ્કંધ સંખ્યાએ કહ્યા પદ, શ્રી ભાગવત રસરાજ,
ભક્તજન પદરજ પ્રતાપે, સકલ સરીયાં કાજ- તે પદ. ૧૨

આખ્યાન ૫ મું—રાગ સામેરી.

(અનીહારે) શ્રીવિઠ્ઠલ સુખકારી, નામે નિષ્પાપ થાય નરનારી,
દુર્ગતિ સકલ નિવારી, પ્રગટયા શ્રી વ્રજપતિ રાસ વિહારી. ૧

માયિક મત જેણે ખંડયો, ભક્તિ મારગ જેણે બહુ પેર મંડયો.
ઉત્પથ જન સર્વે દંડયો, મુરખ હેત કુશબ્દ વિતંડયો. ૨
વદન સુધાકર જોતે, વચન રસિક રસ રાસ ઉદ્યોતે,
નવ જળ ઘનવપુ પોતે, સરસ સુધારસ કીધા પ્રભુ હોતે. ૩
ભક્તિપક્ષ દ્રઢ કીધો, વચન સુધારસ જન શ્રુતિ પીધો,
અર્થ સકલ તેનો સીધો, તે લીલા માહે તાણીને લીધો. ૪
ઢાળ—જે લીલામા અંગીકાર કરીયોરે, તેનો સકલ તાપ નિસ્તરીયોરે,
જેને શ્રીવિઠ્ઠલનાથ વિચારેરે, તેને પ્રગટ પદારથ ચારે. ૫
ઉપરાત ભજનફળ આપેરે, વ્રજમંડળ સ્થિર કરી સ્થાપેરે,
તેને દેવમુનિ સર્વે ગાયરે, તેતો સર્વ ઉપરાત સુહાયેરે ૬
તેને કાળ કર્મ નવ બાધેરે, યમ તે શિર ધનુષ્ય ન સાંધેરે,
એવો માગ શ્રીવલ્લભ વરનોરે, જ્યાં નહિ પ્રવેશ વિધિ હરનોરે. ૭
જ્યહા નિત્ય રાસ બહુ પેરેરે, મધ્ય નાયક નિરતત ઘેરેરે,
જ્યાહા રત્નજટિત તટ સરિતારે, ત્યા નવ પલ્લવ ભુમિ હરિતારે. ૮
જ્યાહા રત્નધાતુ ગિરિરાજેરે, વાજીત્ર વિવિધપેરે વાજેરે,
જ્યાંહા યુવતી યુથ બહુ માયેરે, શ્રીજી શ્યામલ વર્ણ સુહાયેરે. ૯
એણીપેરે શ્રીગુસાંઈજીને જાણેરે. જાણી અહનિંશ જાય વખાણેરે,
જે જીવ જાતિ હોય કોયરે, તેને તત્ક્ષણ સર્વ સુખ હોયરે. ૧૦
સેવકજન દાસ તમારોરે, તેનો રૂપ વિયોગ નિવારોરે. ૧૧

આખ્યાન ૬ ઠું—રાગ પરજ.

સગુણ સ્નેહી શામળા વ્હાલા, અહર્નિશ દર્શન આપોજી,
પરમ સુખ દેવાને કાજે વ્રજમંડલ સ્થિર કરી સ્થાપોજી. ૧

શ્રીવલ્લભ કુંવર કોડામણા, તમારૂં નામ નિરંતર લીજેજી;
રૂપ સુધારસ માધુરી તે, લોચન ભરી ભરી પીજેજી. ૨
તે પદ ક્યારે દેખીશું, જે ગોધન પૂઠે ધાયજી;
વ્રજસુંદરી સુખ પામીને તે, વારંવાર અઘાયજી. ૩
દીવસે સર્વ શ્યામા મળી, રસરૂપ તવ જશ ગાયેજી;
ગોપ મંડળી મધ્ય દેખીને, વારંવાર સુખ થાયજી. ૪
વાસર નિર્વાહ એમ કરે, સખી સાયંકાળે પેખેજી,
અલકમુખ ખુરરજ લાગી તે, કમલ ભ્રમર વિશેખેજી. ૫
ગોપબાલક મંડલી મધ્ય, રંગ અનેક ઉપજાવેજી;
મત્ત ગજગતિ મલપતા તે, શ્રીગોકુળમાં આવેજી. ૬
લોચન ભૃંગ પીયે ઘણુ તે, પ્રગટ સુખ મકરંદજી;
કમળપત્ર શી આખડી તે, જોઈ જોઈ ટાળ્યો દ્વંદજી. ૭
જોતાં તૃપ્તિ ન ઉપજે પ્રભુ અધર સુધારસ પાયેજી;
ભુજલતા ભીડી ભામિનીના, દિવસ તાપ બુઝાવેજી. ૮
પૂરણ સુખ દઈ ગોષ્ટમાં પ્રભુ, આધેશ પાઉંધારેજી,
યશોમતી લે ભામણાં સુતને, નીરાંજન ઉતારેજી. ૯
વસ્ત્રાંચલ મુખ રજ પોછીને સકલ રૂપ નિહાળેજી;
ઉભી થાય રોમાવલી કર, કોમળ અંગ સંભાળેજી. ૧૦
ફરી પેરે પેરે વારણા સુતને, સદન માહે પધરાવેજી;
સુંદરી ગૃહ કારજ મિષેવલી, નિરખવાને આવેજી. ૧૧
ઉષ્ણોદક સાધો ભેળીને, અંગ અંગોળ કરાવેજી;
અંગવસ્ત્ર કરી સ્વચ્છ વપુને, પછે તેલ લગાવેજી. ૧૨

વિવિધ વસન સુગંધ ને ભૂષણ, ફુલ અંબોડે ફ્રાવેજી;
ઠણુઠણુતો વ્હાલો લાડકડો તે, ભોજન શાળાએ આવેજી. ૧૩
શ્રીરાધા અધર સુધા વિના પિયુને, બીજું તે કાંઈ નવ ભાવેજી;
પ્રાત: પધારે ને નિશાયે આવે, પ્રીત નવી ઉપજાવેજી. ૧૪
માતાનું મન રંજવા પ્રભુ, આરોગ્યા બહુ સ્વાદેજી;
સુગંધ બીડી કર ધરીને, ઉઠયા નૂપુરને નાદેજી. ૧૫
સકળ વ્રજમાં પોઢીયા કરે, વિવિધ રસસુખ દાનજી;
એ લીલા મ્હારે મન વસો જે, ભક્ત માગે માનજી. ૧૬
શ્રી વિઠ્ઠલ દ્વિજરૂપ તમારી, લીલા એણીપરે ઝાઝીજી;
ઓળંગ્યે કેમ ચાલશે જે પ્રીત અમશું બાઝીજી. ૧૭

આખ્યાન ૭ મું—રાગ સામેરી.

આપસેવા કરી શીખવે શ્રીહરિ, ભક્તિ પક્ષ વૈભવ સુદૃઢ કીધો,
આપની લીલા જે વદન પોતે કહી, ઉચ્ચાર આનંદ અધિક દીધો.૧
વેદદધિ મધ્ય નવીનત જે ભજન રસ મથિત માધુરીજીવે શ્રવણેપીધો
તક્રસમ કર્મપથ સ્નેહ રસહીન જે,શ્વેત જાણીવિમુખ તાણીલીધો.૨
એ ચરણ શરણ વિના લોક દશચારમાં,કહોને કેનો કાંઈ અર્થ સીધો;
શું કહું ચતુર થઇથઇ અને વિસ્તરે,ભજે નહિ પશુજેમ વિષયકીધો૩
બોલ વલ્લભ સુવન વિમલ વાણી જેની,ગતિ બ્રહ્માદિ દેવે ન જાણી,
નંદન દન રૂપે રાસલીલા કરી, પોતે ન ઉચ્ચરી છાની રાખી. ૪
દિવસ એકાદની ઉત્તરાકુંવરપ્રતિ,વ્યાસનંદન વિમલ વદન ભાખી;
બ્રહ્માદિ મહામુનિ અતિ જ્ઞાનપારંગત,તે મધુસિંધુની કહીયે માખી;
ન કોય હુવો ન હોય એ રૂપ સમ, તેના સકળ નિજ નિગમ સાખી;

એ પ્રભુરસપુંજ ભૂમિપરરૂચિકરી, ભાગ્યહીન જીવજેણેકણિકા ન ચાખી
તેને દેવ ઉપર રહ્યા ધિક્કાર બોલે, મંદમતિ કહી અને નિંદા દાખી.૭
વિબુધ વાન્છે વાસ વસુમતિ ઉપરે, શ્રીવલ્લભ કુંવરની ટેહેલે કરવા;
ઘોષથી વેગેપાઉં ધારિયા ગિરિભણી, શ્રીગિરિરાજધરણનો તાપહરવા૮
કુલકે ટે ભર્યાં વસન વાગાતણાં, વિવિધ ભૂષણ તે અંગ ધરવા;
તુરંગ ચાલે વાયુ વેગે ઉતાવળો, જાણે નોકા ચાલી સિંધુ તરવા ૯
દિવસ એકાર્ધનો વિરહતે યુગસમો, નિરાંજન મિષે રૂપ હૃદય ધરવા,
જીવને એ કૃત્ય નિત્ય પ્રતિ ક્ષણક્ષણ શ્રીવિઠ્ઠલનાથ એવા ઉચારવા.૧૦
રૂપ બેઉ એક તે ભિન્ન થઇ વિસ્તરે,વિવિધ લીલા કરે ભજન સાર;
વિવિધ વચનાવલી નયન સેને મીલી, સંજ્ઞા સૂચવે નિશિ વિહાર.૧૧
વિવિધ મુક્તાવલી પાટ સુત્રે કરી, ગલસરી શોભિતા કરે શ્રૃંગાર;
વિવિધ કુસુમમાવલી ગ્રથિતહાથે કરી,એકએકને કંઠે આરોપે હાર૧૨
વિવિધ મેવા ભોગ મધુર મિષ્ટાન્ન રસ, રસમસ્યા અર્પે તે બહુ પ્રકાર,
વિવિધ બીડા સુગંધી કર્પુર એલચી, લવિંગ પુગી અને ખેર સાર. ૧૩
વ્યંજન શિતલ વાયુ સુકર કરકમલ ધરી, દેખાડતાં મોહે સકલસંસાર;
અહર્નિશ ધ્યાન શ્રીવિઠ્ઠલાધીશનું, સકલ કલિમલ દુરિત કોટીક્ષાર.૧૪
એ પ્રભુ ભુવિ પ્રકટ વિપ્રવર તનુધરી, દીઠડે ત્રિભુવન તણા ચિત્તચાલે;
કમલખંજન મીનમધુપ જ્યાંત્યાંથકા, વકલોચન પ્રાત પાછા વાળે.૧૫
હાવભાવાદિક કોટી કોટી કરે, મદન જ્વર વ્યથા તે વેગે ટાળે. ૧૬
બાળરંધ્રે સખી જાણે ચિત્રે લખી, વાછિતા નાથની છબી નિહાળે;
દાસનોદાસ ભણે સકળસજ્જન સુણે,શ્રીવિઠ્ઠલ આપનું બિરદપાળે.૧૭

આખ્યાન ૮ મું—રાગ ધનાશ્રી.

લલિત મનોહર, શ્રી વલ્લભ સુવન સુજાણ,
નખશિખ સુંદર વ્રજ જન જીવન પ્રાણ. ૧
વદન કાંતિ જાણે ઉદયા કોટિક ભાણ,
દ્વિજકુલ મંડન, પ્રગટયા પુરુષ પ્રમાણ. ૨
નામ નિરુપમ, ઉચરે સકળ કલ્યાણ,
તેના સાખી, ચારે વેદ પુરાણ. ૩
અસુરહણેવા, બ્રહ્મવાદ [1]કરપાણ;
ભાક્ત કરે સહુ, વાજંતેરે નિશાણ. ૪
વૈષ્ણવ જનને, આપે પદ નિવારણ;
મારગ મુકતો, કોઇ ન માગે દાણ. ૫
ચરણ ચાખડી, વંદે રાણોરાણ;
સરસ કીધા, જે હુતા પ્રેત પાષાણ. ૬
હતિત પાતતનું, જુઓ તમે પ્રકટ એંધાણ;
શેષ સહસ્ર મુખ, ઉચરે જેનાં વખાણ ૭
ચૌદ લોકમા, વરતે જેની આણ;
ત્રાસ તિમિરનું, જાણે સકલ વિહાણ ૮
અધર્મ સકલનું, પેરે પેરે કીધું વિત્રાણ;
ધર્મ સકલનું પ્રભુજીએ કીધુ ત્રાણ ૯
સન્મુખ કીધા, જે હુતા ભ્રષ્ટ અજાણ;
નિર્ભય કીધા, શિરપર ધરી નિજપાણ. ૧૦

---

૧ તલવાર અથવા " કરીવખાણ " એવો પણ પાઠ છે

નિગમ તત્વરસ યશ ભર્યો, અમૃત સંધાન;
રૂપ સુંદરતા શું કહું નહિ કો એ સમાન ૧૧
કૃપા કરી હરિ, રાખી બહુ વિધિ કાન,
સેવક જનને, રાખી હયો એહુલાણુ. ૧૨

ઢાળ—એવા તે ગુણુ નિધી નાથ ગાતા, બ્રહ્મહત્યાદિક અઘ ટળે;
લીલા તે લહરી સિંધુ ઝીલે, રાસ રસિકને જઈ મળે. ૧૩
નિ:સાધન જન હિત કરવા, શ્રીનાથ વિઠ્ઠલ આવિયા;
વ્રજમાં તે હીડે મલપતા તે, વ્રજ સખી મન ભાવીયા. ૧૪
કમળ નેણુ અમૃત વેણુ, વાકય માધુરી રેડતા,
[1]વેદાધ્યયન મિષે ભુજ ચલણે કરી, શોભે સૌને તેડતા. ૧૫
રંગેતે રમતા રસભર્યા, પ્રભુ ઘોષમા લીલા કરે;
અધિક અધિક પ્રતાપ પૂરણુ, યશ દશોદિશ વિસ્તરે ૧૬
ભાતિ ભાંતિ લીલા કરે પ્રભુ, સાત સ્વરૂપ સોહામણા;
એક એકથી અધિક શોભા વ્રજ સખી લે ભામણા. ૧૭
પેરે પેરે પરિવાર સોહે, દેવ મોહે નિરખતાં;
[2]ઉત્સાહ આનદ ઉલટીયો તે, કુસુમ વરખે હરખતાં. ૧૮
પ્રતિ સદન શોભા અતિ ઘણી, ભણી વેદ વદને ન જાય;
મકરંદ માતા ભ્રમરગુંજે, પક્ષી નાદ સોહાય. ૧૯
અંતઃપુર લીલા કરે સખી, સકલ જન સતોષતા;
જાણે મત્ત માતંગ છુટયો, નુપુરને નિરઘોષતા. ૨૦

૧ વેદધ્વનિ મિષે હસ્તચલણે. ૨ ઉચ્છાહ આનદ અધિક વાધ્યો.

હારક કણુ કર્ણું ભૂષણુ, નાદ નાના હિંડતાં,
ગાન ગાયે સ્વર સુહાએ, શ્રીનવીનતપ્રિયાજીને પોઢતા. ૨૧
સંધ્યા સમે શૃંગાર નોતન-ફુલ ગુથે સૌ મલી,
સદન શોભા નિરખતા તે લક્ષ્મી મન પામ્યા રળી. ૨૨
વાસ વાંછે વ્રજ વસેવા એણીપેરે સુખ પામવા,
શ્રી પુરુષોત્તમ ઉત્તમ વરને, સમે જોઇ શિર નામવા. ૨૩
લીલાને અનુસાર કલરવ, કુજતા દ્વિજ શોભતા,
સ્વ સ્વભાવ ત્યાગી ધ્યાન રાગી, કોઇક ભાવે લોભતા. ૨૪
સહચરી રત્ન સુકંઠ નાદે, ગાન સુયશ પ્રકાર;
રસિક જન મન સહચરી, મલિ કરે તે ઉચ્ચાર. ૨૫
એણીપેરે લીલા કરે, શ્રી વલ્લભરાજ કુમાર;
ભક્તજનના કોડ પૂરો, આપો ચરણુ વિહાર. ૨૬

આખ્યાન ૯ મુ—રાગ બિભાસ.

નિત્ય પ્રતિ ક્ષણુ ક્ષણુ સમરીયે, શ્રીવલ્લભનો પરિવારરે રસના;
શ્રી પુરૂષોત્તમ પ્રગટિયા, જગત કરેવા ઉદ્ધારરે રસના. ૧
કલિમા કારણુ એક એ, બીજું સર્વે ભૂમનો ભારરે રસના,
એ વિના બીજું સરવે બાદલુ, એ ચૌદલોક શણુગારરે રસના. ૨
શ્રી ગોપીનાથજી સોહામણા, મણિ મરકત ધનવાનરે રસના;
સુખદાતા લઘુ ભ્રાતના પુરણુ પુરુષ પ્રમાણુરે રસના. ૩
કમળલોચન કરૂણા ભર્યા, શ્રી વિઠ્ઠલ સુખ રાસરે રસના;
દીઠડે તાપ ત્રિવિધ ટળે, સ્મરણુ માત્ર અઘનાશરે રસના. ૪

શ્રીગિરિધર નર ભૂષણુ, ભ્રાત સકળ ધુરિધારરે રસના;
વક્તા વેદ શાસ્ત્રતણા, શ્રીભામિનીજી ભરતારરે રસના. ૫
શ્રીગોવિંદજી આનંદમય, ધર્મ સકલનું ધામરે રસના;
શ્રીરાણીજી રંજન રૂડલા, ભક્ત સકળ વિશ્રામરે રસના. ૬
શ્રીબાલકૃષ્ણુજી બાલુડા, સુંદર ભીનલે વાનરે રસના;
કમળ લોચન કમળાપતી, છબી નહિ કો એહ સમાનરે રસના. ૭
શ્રીગોકુલપતિ અતિ ગુણુનિધિ, તાત તણો પ્રતિબિંબરે રસના;
શ્રીપાર્વતીપતી પ્રેમશુ, શોભા સકલ કુટુમ્બરે રસના. ૮
શ્રીરઘુપતિ અતિ ગજગતી, રતિપતિ કરૂં બલીહારરે રસના,
શ્રીજાનકી જીવન એ સદા, મધ્યમણિરત્નમય હારરે રસના. ૯
શ્રીયદુપતી જીવન જગતના, સદા મન પ્રસન્ન ઉલ્લાસરે રસના;
નાહ તે શ્રીમહારાણીજી તણા, મુખમાધુરી, વિલાસરે રસના. ૧૦
શ્રીઘનશ્યામજી સિંચે સુધા, જીવન સકલ બ્રહ્માંડરે રસના,
નાહ તે શ્રીકૃષ્ણાવતી તણા, લીલા નિત્ય અખંડરે રસના. ૧૧
લક્ષ્મી સત્યભામા એહુ, અગ્રજની અનુહારરે રસના,
શ્રીનવનિતપ્રિયાજીને રીઝવ્યા, સેવ્યા વિવિધ પ્રકારરે રસના.૧૨
શોભા યમુના કમલા દેવકા, જેને સાત બાધત્ર સોભાગ્યરે રસના;
એમના ચરણુ સ્મરણુ કરી,શ્રીવિઠ્ઠલ પદ રજરતિ માગ્યરે રસના૧૩
પુત્ર પૌત્રાદિક સુખ શું કહું, જો તું સુખ માહે એકરે રસના,
શ્રીવિઠ્ઠલ કલ્પદ્રુમ ફૂલ્યો, તેની શાખા પ્રસરી અનેકરે રસના. ૧૪

ઇતિ શ્રીવલ્લભાખ્યાન સમાપ્ત.

अथ श्रीमद्गोस्वामी श्रीद्वारकेशजी महाराज कृत.

मूल पुरुष प्रारंभ.

રાગ બિલાવલ.

મુળ પુરૂષ નારાયણ યજ્ઞ, શ્રૃતિ અવતાર ભયે સરવજ્ઞ,
શાખા તત્તરીય ગોત્ર ભારદ્વાજ, તેલગકુલ ઉદિત દ્વિજરાજ.
(છંદ) દ્વિજરાજ તેં હરિ આય પ્રકટે, સોમયજ્ઞ કીયો જબેં;
કુડતેં હરિ કહી બાની, જન્મકુલ તુમ્હારે અબેં.
ચકિત તતક્ષણ ભયે સબજન, એસી અબલો ભઇ કબે,
સુનતહી મન હરખ કીનો, ધન્ય ધન્ય કહ્યો સબે. ૧
તિનકે પુત્ર ભયે ગંગાધર, તિનકે ગણપતિ સુત વલ્લભવર;
શ્રીલક્ષ્મણ ભટ્ટ અનુભવદેવ, શુદ્ધ સત્વ જયો શ્રીવસુદેવ.
(છંદ) સત્વગુણ વિદ્યા પયોનિધિ વિશદ કીર્તિ પ્રકટઇ;
ગામ કાકરવારમેં રહી, જાતિ સબ હરખિત ભઈ.
પર્વ પર સકુટુંબ લેકે, ચલે પ્રાગકું સાથ લે,
સ્નાન દાન દીવાય દ્વિજકુ, ચલે કાશી પાતલે. ૨
કછુક દીન રહીકે ચલે સબ દક્ષણ,આનદીત તનુ સકુન સુલક્ષન,
ચંપારણ્ય મહીં જબ આયે, એલમાગારૂ ગર્ભ શ્રવિત જતાયે.
(છદ) શ્રાવણનિ ચલે તહા તે, નગર ચોડા મેં બસે,
જગતમેં આનંદ ફેલ્યો, દશ દિશા માનો હસે.
ચેન હે સુનિ ચલે કાશી, ફેર વાહ બન આવહિ,
અગ્નિ ચોષા મધ્ય બાલક, દેખી સનમુખ ધાવહિ. ૩

મારગ દિયો જાની જીય માતા, લિયે ઉચ્છંગ મોહે દિયોહે વિધાતા;
તાત સુનત દોરી કંઠ લગાયે, તિહિ છિન મગલ હોત બધાયે.
(છંદ) મંગલ બધાયો હોત તિહુંપુર, દેવ દુદુંભી બાજહિ,
જોતસીકો લગ્ન પૂછત, પ્રથમ સમયો સાધહી.
ધન્ય સંવત્ પંદ્રહા, પેતીસ માધવ માસહે;
કૃષ્ણ એકાદશી શ્રીવલ્લભ પ્રકટ વદન વિલાસહે. ૪
શ્રીવલ્લભકું લે આયે કાશી, સુદર રૂપ નયન સુખરાશી;
સાત વરસ ઉપવિત ધરાયે, તબતે વિદ્યા પઢન પઠાયે.
(છંદ) પઢે ચારોં વેદ અરૂ, ખટશાસ્ત્ર મહિના ચારમેં;
તાતકુ અચરજ ભયો, યહ કોન રૂપ વિચારમેં.
નીંદ આઈ કહ્યો પ્રભુ, સંદેહ કયો તુમ કરતહો,
પ્રથમ બાની ભઈહે સો, પ્રકટ જાનો અબ ભયો. ૫
જાગપરી કહ્યો પત્નિ આગે, યે હેં પૂરણ બ્રહ્મ અનુરાગે;
શ્રીમુખ બચન કહે શ્રીવલ્લભ, માયા મત ખંડન ભયે સુલ્લભ.
(છંદ) સુલભતે દક્ષિણ પધારે, ગ્યારે વરસકો વપુ ધરેં;
દેખ મામા હરખકેં આદર કીયો આવો ઘરેં.
[1]વિદ્યાનગર કૃષ્ણ દેવરાજા, બહુત મતહી જહા મીલે,
જીતકેં કનકાભિષેકસુ, પઢે આવત ઇહા પહિલે. ૬
રામાનુજ અરુ મધ્વાચાર્ય, વિષ્ણુસ્વામી [2]નિમાદિત્ય હરિભજ;
શંકરમેં અનુસરત ઓરમત, યુક્તિ બળતે આજ સબળ અતિ.

૧ હાલનું વિજયનગર (જુઓ અમારૂં " વિવિધ ધોળ તથા પદ સંગ્રહ ભાગ ૧ લો. ") ૨ નિમાવત

(છંદ) સબળ સુન આપુહી પધારે, દ્વારપે પહુંચે જબે;
ભ્રત્ય દોરી પ્રતાપ બરન્યો, રાય આવો ઇહા અબે.
રાય આય પ્રણામ કિનો, સભામેં જુ પધારિયે;
સુનહો બિનતી કૃપાસાગર, દુષ્ટ મતહિ વિદારીએ. ૭
ગજ ગતિ ચાલ ચલે શ્રીવલ્લભ ઇનકી કૃપા ભયે સબ સુલભ;
રવિકે ઉદય કિરણ જયો બાઢી, તૈસી સભા પાંત ઉઠી ઠાડી.
(છંદ) ઠાડે સબ સ્તુતિ કરે જબ, કિયો માયામત ખંડન,
શબ્દ જે જે હોત સબ મુખ, ભક્તિ પથ ભુવ મંડન.
સ્તુતિ કરેં દ્વિજ હાથ જોરે, રાય મસ્તક નાવહી;
પરમ મંગલ હોતહેં, કનકાભિષેક કરાવહીં. ૮
પાછે જલસોં ન્હાય બિરાજે, વિનતિ કરી રાયેં મન સાજે;
દ્રવ્ય સબે અંગીકૃત કરિયે, પ્રભુ બોલે યહ નાહી ગ્રહિયે.
(છંદ) ગ્રહિયે નાહિન સ્નાન જલવત્ બાંટ સબકો દીજીયે;
બાંટ દીનો કરી બીનતી મોહિ શરણ જુ લીજીએ.
કૃપા કરકે શરણ લીનો, થાર ભરી મહોરે ધર્યો,
૧સાત લેકે કહ્યો દેત્રી, દ્રવ્ય અંગીકૃત કર્યો.
તહાતે પંઢરપુરજુ સિધારે, શ્રીવિઠ્ઠલનાથ મિલનકો પધારે,
ભીમરથીકે પાર મિલે જબ દોઉ તનમેં આનંદ બઢયો તબ.
(છંદ) બઢયો આનંદ કરી બીનતી, આપકોં યહ શ્રમ ભયો;
કહી શ્રી વિઠ્ઠલનાથજીને મિત્રતા પથ પ્રગટિયો.

૧ આ સાત મહોરના નેપુર કરાવ્યા છે જે હાલ સુધી પણ શ્રીનાથજી અંગીકાર કરે છે.

ફેરી શ્રી ગોકુળ પધારે, નિરખ યમુના હરખહી,
સંગ દમલાદિક હતે, તિનપેં કૃપારસ બરખહીં.
એક સમે ચિંતા ચિત્ત આઇ, દેવી કિહિ બિધ જાની જાઈ,
આસુરીસો સબ મિલિત સદાઇ, ભિન્ન હોય સો કોન ઉપાઇ.
(છંદ) ભિન્નકો જબ ચિત્ત ધર્યો, તબ પ્રભુ પધારે તિહિં સમે.
મધુર રૂપ અનંગ મોહિત, કહત સુધ કીને હમે.
કરો અબૃતે બ્રહ્મકો સંબંધ દૈવી સૃષ્ટિસો;
પાંચ દોષ ન રહે તાકે, નિવેદન કરો વૃષ્ટિસાં. ૧૧
વચન સુની હરખે શ્રીવલ્લભ, યહ આજ્ઞા તે પરમ અતિ સુલભ;
કંઠ પવિત્રા લે પહેરાયે, મિસરી ભોગ ધરી મન ભાયે.
(છંદ) ભયો ભાયો ચિત્તકો તબ, પુષ્ટિ પથકું અનુસરે;
શરણ જે આવત નિરંતર, કાલ ભયતેં ના ડરે.
પ્રકટ સબ લીલા દિખાવત, નંદ નંદન જે કરી,
અવનિપર પદ પદ્મ રાખી, પરિક્રમા મિષ ઉર ધરી.
ફેર પંઢરપુર જબ આયે, શ્રી વિઠ્ઠલનાથ કહી મન ભાયે;
કરિ વિવાહ બહુ રૂપ દિખાવો, મેરો નામ સુવનકો ધરાવો.
(છંદ) ધરો ચિત્તમે બાત યહ, કાશી વિવાહ જુ હોયગો;
મેં કહ્યો દ્વિજ આય બીનતી, કરે ચરણ સમોયગો,
આય વહાતે વિવાહ કીનો, અધિક મંગલ તબ ભયો;
નામ ધર્યો શ્રી મહાલક્ષ્મી, દેખી જોરિ દુઃખ ગયો. ૧૩
પરિક્રમા ત્રીજી ચિત્ત આઈ, નિકસ ચલે શ્રી વલ્લભરાઇ,
ઝાડખંડમે પ્રભુને જતાઈ, અબકે મોહિ મિલો મનભાઈ.

(છંદ) મિલેંગે હરિદાસપેં, જહાં તીન દમન કહાવહી;
ઇંદ્ર નાગ જુ દેવ દમન, સો મેરો નામ જતાવહીં.
ફેરકે જબ વ્રજ પધારે, પાંચ સેવક સંગહે,
સદુ હે આન્યોરમેં, તહાં દ્વારપેં ઠાડે રહેં. ૧૪
સદુ કહે સ્વામિ કછુ ખે હે, મેઘન કહિ સેવકકો લેહં,
ઇતને પ્રભુ ગિરિ ઉપર બોલે, લાઇ નરો દૂધ અનબોલે.
(છંદ) બોલી નરો યહ પાહુને આયે તીનહીંકો બેઠ્રાશિયે,
પ્રભુ કહત મોહે બેર લાગત, ભલી ચિત્ત બિચારીયે.
લે ગઇ પય પ્યાય આઇ, દેખ શ્રીવલ્લભ કહ્યો,
બચ્ચો હેં કછુ હમેં દીજે, બોલ પેહેલોહી ગહ્યો. ૧૫
દેખ નરો બોલી હોં વારી, નામ દીજીયે ગર્વ પ્રહારી;
નામ દીનો પૂછી વે કહા હે, કહિ પર્વતપર જાઓ તહાંહે.
(છંદ) તહા દેખે પ્રાણપતિ તબ, હુલસિ દોઉ તન ફુલહી,
વહી સમેં સુખ કહિ ન આવે, પંગુ ગતિ મતિ ભુલહી.
હસિ કહ્યો સકુટુંબ આવો, નિકટરહી સેવા કરો,
માની વચન પ્રમાણ કીનો, સાસુરે દિશ પગ ધર્યો ૧૬
કછુક દિન રહી સંગલે આયે, બસે અડેલમેં નિજ હરખાયે;
સંવતપંદ્રહા સડસઠ આયો, આસો વદી દ્વાદશી શુભ ગાયો.
(છંદ) ગાયો શ્રી ગોપીનાથજી, જબ જન્મ લીનો આયકેં,
જાનિ બાલકો રૂપ હરખિત, દેતદાન બઢાયકે.
ફેરકે ચરણાટ આયે, કછુક દિન રહેં જાનકે;
ધન્ય સંવત્ પંદ્રહા, ધન બહોતરા શુભ માન કે. ૧૭

પૌષ કૃષ્ણ નૌમી જબ આઇ, ઘર ઘર મંગલ હોત બધાઇ;
શ્રી વિઠ્ઠલનાથ જન્મ ભયો સુનિકે, કહત ફિરત આનંદગુણગનિકે
(છંદ) આનંદ બાઢયો ચહુ દિશા, છબિદેખ શ્રીવલ્લભ હસે;
બેઉ કછુ મુસકાય ચિતયે, દોઉ હસન મેરે મન વસે.
તિલક મૃગમદ છિપ્યો હરખિત, કહાંલોં ગુણ ગાઇએ;
કૃપાતેં ઉછલિત નિજરસ, છિપત નાહી છિપાઇએ. ૧૮
શ્રી ગોકુલમેં વાસ સુહાયો, રૂક્મિણી પદ્માવતી પતિ ગાયો;
શ્રીગિરિવરધર જિનહીં છબીલો, શ્રીનવનીતપ્રિય અરવીલો.
(છંદ) પ્રિય શ્રી મથુરેશ શ્રી વિઠ્ઠલેશ શ્રી દ્વારિકેશજી;
શ્રી ગોવર્દ્ધનધર શ્રી ગોકુલચંદ્રમા શ્રી મધુરેશજી,
શ્રી મદન મોહન અષ્ટ ઇહિ વિધી, રમણ શ્રી વિઠ્ઠલનાથકે,
તાતકો ચિત્ત જાની સેવા, વિસ્તરી સબ સાથકે. ૧૯
પંદ્રહસેં સત્તાણું કાર્તિક, વિમળ દ્વાદશી મગળ નિત ઢિગ;
પ્રથમ પુત્ર પ્રગટે શ્રી ગિરિધર, ષટગુણ ધર્મી ધર્મ ધુરંધર.
ધુરધર ઐશ્વર્ય ગોવિદ પચદશનવ્યાનવે;
ઉર્જ શામલ અષ્ટમિ શુભ, ગુરૂ સુદીન પ્રકટે જબે;
ઋતુ વિયત શગાર આશ્વિન, અસિત તેરસ બ્રાજહી,
શ્રી બાલકૃષ્ણજી મહા પરાક્રમી, વેસુખ સોલે રાજહી ૨૦
કવિસહ સુદિ સાતેં શ્રીગોકુલપતિ, યશ સ્વરૂપ માળાસ્થાપિત રતી;
સોરહસેં અગ્યારહ કાતક સિત, અર્ક બુધ રઘુનાથ શ્રીસહિત.
(છંદ) હેતુ નિજ અભિધાન પ્રકટે, તાત આજ્ઞા માન કે,
તિથી કલા બુધ મધુ છઠ, વિમલ જ્ઞાન બખાનકે.

શ્રી યદુનાથ પ્રકટે રચ્યો વરહ શ્રી ઘનશ્યામ સ્વરૂપકે.
સહ કૃષ્ણ તેરસ રવિજ રિક્ષ, સત કળા શ્રીવિઠ્ઠલભુપકે. ૨૧
ભામિની, રાની, કમળા, બખાની, પારવતી, જાનકી, મહારાની;
કૃષ્ણાવતિ મિલિ સાતો કહાયે, યહ અલૌકિક રૂપ મહા યે,
મહા અલૌકિક અગ્નિકુલ સબ અલૌકિક અષ્ટ છાપકે,
અલૌકિક સબ ભક્તજન જો, શરણ લીને આપકે;
યથામતિ કછુ બરનિઆઇ, જાનિયો યહ દાસ હે.
શ્રી દ્વારકેશ નિરોધ માગે, યહી કૃષ્ણકી આસ હે,

इति श्री मूल पुरुष संपूर्ण.

अथ श्रीयमुनाष्टक.

નમામિ યમુનામહં સકલસિદ્ધિહેતું મુદા ।
મુરારિપદપંકજસ્ફુરદમન્દરેણૂત્કટામ્ ।
તટસ્થનવકાનનપ્રકટમોદપુષ્પામ્બુના ।
સુરાસુરસુપૂજિતસ્મરપિતુઃ શ્રિયં બિભ્રતીમ્ ॥ ૧ ॥
કલિન્દગિરિમસ્તકે પતદમન્દપૂરોજ્જ્વલા ।
વિલાસગમનોલ્લસત્ પ્રકટગણ્ડશૈલોન્નતા ॥
સઘોષગતિદન્તુરા સમધિરૂઢદોલોત્તમા
મુકુન્દરતિવર્દ્ધિની જયતિ પદ્મબન્ધોઃ સુતા ॥ ૨ ॥
ભુવં ભુવનપાવનીમધિગતામનેકસ્વનૈ
પ્રિયાભિરિવ સેવિતા શુકમયુરહંસાદિભિઃ ॥

તરંગભુજકંકણુપ્રકટમુક્તિકાવાલુકા ।
નિતમ્બતટસુંદરી નમત કૃષ્ણતુર્યપ્રિયામ્ ॥ ૩ ॥
અનંતગુણભૂષિતે શિવવિરચિદેવસ્તુતે ।
ઘનાઘનનિભે સદા ધ્રુવ પરાશરાભીષ્ટદે ।
વિશુદ્ધમથુરાતટે સકલગોપગોપીવૃત્તે ।
કૃપાજલધિસંશ્રિતે મમ મનઃ સુખં ભાવય ॥ ૪ ॥
યયા ચરણપદ્મજા મુરરિપોઃ પ્રિયંભાવુકા ।
સમાગમનતોઽભવત્ સકલસિદ્ધિદા સેવતામ્ ॥
તયા સદ્દશતામિયાત્ કમલજા સપત્નિવયદ્ધરિ ।
પ્રિયકલિન્દયા મનસિ મે સદા સ્થીયતામ્ ॥ ૫ ॥
નમોસ્તુ યમુને સદા તવ ચરિત્રમત્યદ્ભુતં ।
ન જાતુ યમયાતના ભવતિ તે પયઃ પાનતઃ ॥
યમોઽપિ ભગિનીસુતાન્કથમુહન્તિ દુષ્ટાનપિ ।
પ્રિયો ભવતિ સેવનાત્ તવ હરેર્યથા ગોપીકાઃ ॥ ૬ ॥
મમાસ્તુ તવ સન્નિધૌ તનુનવત્વમેતાવતા ।
ન દુર્લભતમા રતિર્મુરરિપૌ મુકુન્દપ્રિયે ॥
અતોસ્તુ તવ લાલના સુરધુની પરં સગમાત્ ।
તવૈવ ભુવિકીર્તિતા ન તુ કદાપિ પુષ્ટિસ્થિતૈઃ ॥ ૭ ॥
સ્તુતિં તવ કરોતિ કઃ કમલજાસપત્નિ પ્રિયે ।
હરેર્યદનુસેવયા ભવતિ સૌખ્યમામોક્ષતઃ ॥
ઇયં તવ કથાધિકા સકલગોપિકાસંગમ ।
સ્મરશ્રમજલાણુભિઃ સકલગાત્રજૈઃ સગમઃ ॥ ૮ ॥

તવાષ્ટકમિહ મુદા પઠતિ સૂરસૂતે સદા ।
સમસ્તદુરિતક્ષયો ભવતિ વે મુકુન્દે રતિઃ ॥
તથા સકલસિદ્ધયો મુરરિપુશ્ચ સંતુષ્યતિ ।
સ્વભાવવિજયો ભવેદ્વદતિ વલ્લભ શ્રીહરેઃ ॥ ૯ ॥

इति श्रीमद्वल्लभाचार्य विरचितं श्रीयमुनाष्टकं संपूर्णम्

અથ શ્રીયમુનાજીનાં ૪૦ પદ.

પદ ૧ લું. રાગ રામકલી.

પ્રિયસંગ રંગભરિ કરિ કલોલે, પ્રિય૦
સબનકો સુખદેન, પીયસંગ કરત સેન,
ચિત્તમેં તબ પરત ચેન, જબહી બોલે પ્રિય૦
અતિહી વિખ્યાત, સબ બાત ઈનકે હાથ,
નામ લેત કૃપા કરે અતોલે.
દરસકરિ પરસકરિ ધ્યાન હિયમે ધરે,
સદા વ્રજનાથ ઈનસંગ ડોલે. પ્રિય૦ ૨
અતિહિ સુખકરન, દુઃખ સબનકે હરન,
એહી લીનો પરન દે ઝકોલે;
એસી યમુને જાન તુમ કરો ગુન ગાન,
રસિક પ્રિતમ પાએ નગ અમોલે. પ્રિય૦ ૩

પદ ૨ જું.

શ્યામ સુખધામ જહા નામ ઈનકે; શ્યામ.
નિશદિના પ્રાણુપતિ આયે હિયમેં બસે;
જોઇ ગાવે સુજશ ભાગ્ય તિનકે. શ્યામ. ૧
ચેહિ જગમેં સાર, કહત વારંવાર,
સબનકે આધાર, ધન નિર્ધનનકે;
લેત યમુને નામ દેત અભે પદ દાન,
રસિક પ્રિતમ પ્રિયા બસ જુ ઈનકે શ્યામ. ૨

પદ ૩ જું.

કહેત શ્રુતિસાર નિર્ધાર કરિકે. કહેત.
ઇન બિના કોન એસી કરે હે સખી;
હરત દુઃખદંદ, સુખકંદ બરખે કહેત. ૧
બ્રહ્મસંબંધ જબ હોત યા જીવકો,
તબહિં ઈનકી ભુજા વામ ફરકે.
દોરિકરિ સોરકરી જાય પિયસોં કહે.
અતિહિ આનદ મનમેંજુ હરખેં કહેત. ૨
નામ નિર્મોલ નગ લે કોઉ ના શકે,
ભક્ત રાખત હિયે હાર હરકે;
રસિક પ્રિતમ જુકી હોત જાપર કૃપા,
સોઈ શ્રીયમુનાજીકો રૂપ પરખે. કહેત. ૩

પદ ૪ થું.

નેનભરિ દેખિ અબ ભાનુ તનયા નેન.

કેલિ પિયસોં કરે ભ્રમર બહિં પરે;
શ્રમજલ ભરત આનંદ મનયા. નેન૦ ૧
ચલત ટેઢી હોહિ, લેત પિયકો મોહી,
ઇન બિના રહત નહિ, એક છિનયા.
રસિક પ્રિતમ રાસ કરત યમુના પાસ,
માનો નિર્ધનનકી હે જુ ધનયા. નેન૦ ૨

પદ ૫ મું.

શ્યામસંગ શ્યામ૦હે રહિરિ શ્રીજમુને. શ્યામ૦
સુરતશ્રમબિંદુતેં સિંધુસી વહિ ચલી,
માનો આતુર અલી રહી ન ભવને શ્યામ૦ ૧
કોટિ કામહિં વારોં, રૂપ નેનન નિહારો,
લાલ ગિરિધરન સંગ કરત રમને,
હરખિ ગોવિંદપ્રભુ નીરખી ઇનકી ઓર,
માનો નવદુલહની આઇ ગોને. શ્યામ૦ ૨

પદ ૬ ઠું.

ચરણપંકજરેણુ શ્રીયમુનેજુ દેની. ચરણ૦
કલિયુગ જીવ ઉદ્ધારણ કારન,
કાટત પાપ અબધાર પેની. ચરણ૦ ૧
પ્રાણપતિ પ્રાણસુત, આયે ભક્તન હિત,
સકલ સુખકી તુમ હો જુ શ્રેની,
ગોવિંદ પ્રભુ વિના રહત નહિ એક છિનું,
અતિહિ આતુર ચંચલ જુ નયની. ચરણ૦ ૨

પદ ૭ મું.

શ્રીયમુનાસી નાહીં કોઉ ઔર દાતા. શ્રીય૦
જો ઇનકી શરણુ જાતહે દોરીકે,
તાહિકોં તીહિંછિનુ કરિ સનાથા. શ્રીય૦ ૧
એહિ ગુન ગાન રસખાન રસના,
એક સહસ્ર રસના કયો ન દઇ બિધાતા,
ગોવિંદ પ્રભુ તન મન ધન વારને,
સબહિકો જીવન ઇનહીકેજુ હાથા. શ્રીય૦ ૨

પદ ૮ મું.

શ્રી જમુના જસ જગતમેં જોઇ ગાવે. શ્રીજ૦
તાકે આધીન વ્હે રહત હેં પ્રાણપતિ.
નેન ઔર બેનમે રસજુ છાવે. શ્રીજ૦ ૧
વેદ પુરાનિક બાત યહ અગમ હે,
પ્રેમકો ભેદ કોઉ ન પાવે,
ક્હેત ગોવિંદ શ્રીજમુનેકિ જાપર કૃપા,
સોઈ શ્રીવલ્લભકુલ શરણુ આવે. શ્રીજ૦ ૨

પદ ૯ મું.

ધાય કે જાય જો શ્રીયમુના તીરે. ધાય૦
તાકિ મહિમા અબ કહાંલગ બરનિયે,
જાય પરસત અંગ પ્રેમ નીરે. ધાય૦ ૧
નિશ દિના કેલિ કરત મનમોહન,
પિયાસંગ ભક્તનકી હે જુ ભીરે,

છીતસ્વામિ ગિરિધરન શ્રીવિઠ્ઠલ,
ઇન બિના નેક નહિ ધરત ધીરે. ધાય૦ ૨

પદ ૧૦ મું.

જો મુખતેં શ્રીયમુને યહુ નામ આવે, જો મુ૦
તાપર કૃપા કરેં શ્રીવલ્લભ પ્રભુ,
સોઈ શ્રીજમુનાજીંકા ભેદ પાવે. જો મુ૦ ૧
તન મન ધન સબ લાલ ગિરિધરનકો,
દેકેં ચરન જબ ચિત્ત લાવે,
છીતસ્વામિ ગિરિધરન શ્રી વિઠ્ઠલ.
નેનન પ્રગટ લીલા દિખાવે. જો મુ૦ ૨

પદ ૧૧ મું.

ધન્ય શ્રીયમુને નિધી દેનહારી,
કરત ગુનગાન અજ્ઞાન અઘ દૂર કરિ,
જાય મીલવત પ્રિયા પ્રાનપ્યારી ધન્ય૦ ૧
જીનકોઇ સંદેહ કરો બાત ચિત્તમેં ધરો,
પુષ્ટિપથ અનુસરો, સુખજુ કારી,
પ્રેમકે પુંજમે, રાસ રસકુંજમે,
તાહી રાખત રસરંગ ભારી. ધન્ય. ૨
યમુને ઓર પ્રાણપતિ પ્રાણ ઓર પ્રાણસુત,
ચહું જન જીવપર દયા બિચારી,
છીતસ્વામિ ગિરધરન શ્રી વિઠ્ઠલ,
પ્રિતકે લીયે અબ સંગ ધારી. ધન્ય. ૩

પદ ૧૨ મું.

ગુણ અપાર મુખ એક કહાલો કહિયે, ગુણ
તજો સાધન ભજો નામ શ્રીજમુનાજીકો.
લાલગિરિધરનવર તબહિં પૈયે. ગુણ૦ ૧
પરમ પુનિત પ્રીતિકી રીતિ સબ જાનિકે,
દ્દઢ કરી ચરણ કમલ જુ ગ્રહીયે.
છીતસ્વામિ ગિરિધરન શ્રી વિઠ્ઠલ,
એસી નિધિ છાડી અબ કહાં જુ જૈયે. ગુણ૦ ૨

પદ ૧૩ મુ.

ચિત્તમે શ્રીજમુના નિશદિન જો રાખો ચિત્ત૦
ભક્તકેવશ કૃપા કરતહે સર્વદા:
એસો શ્રીજમુનાજીકો હેજુ સાખો ચિત્ત૦ ૧
જો મુખતેં શ્રીજમુને યહ નામ આવે,
સગ કીજે અબ જાય તાકો.
ચતુર્ભુજદાસ અબ કેહેતહે સબનસો,
તાતેં શ્રીજમુને જમુને જુ ભાખો. ચિત્ત૦ ૨

પદ ૧૪ મું.

પ્રાણપતિ વિહરત શ્રીજમનાકૂલે, પ્રાણ૦
લુબ્ધમકરંદકે ભ્રમર જ્યો બસ ભયે.
દેખી રવિઉદય માનો કમલ ફૂલે, પ્રાણ૦ ૧
કરત ગુંજાર મુરલીજુ લે સાંવરો,
સનત વ્રજવધુ તન સુધિ જુ ભૂલે,

ચતુર્ભુજદાસ જમુને પ્રેમસિંધુમે,
લાલગિરિધરન અબ હરખી ઝુલે પ્રાણ૦ ૨

પદ ૧૫ મું.

વારંવાર જમુને ગુણ ગાન કીજે વાર.
એહી રસનાતેં જો નામરસ અમૃત,
ભાગ્ય જાકે હેં સોઈ જુ પીજે. વાર. ૧
ભાનુતનયા દયા અતિહી કરૂણામયા;
ઇનકી કરિ આસ અબ સહાઇ જીજે,
ચતુર્ભુજદાસ કહે સોઇ પિયાપાસ રહે,
જોઇ શ્રીજમુનાજીકે રસ જુ ભીજે. વાર. ૨

પદ ૧૬ મું.

હેતકરી દેત શ્રીજમુને વાસ કુંજે. હેત.
જહા નિસ વાસર રાસમે રસિકવર,
કહાં લગ બરનિયે પ્રેમ પુંજે. હેત. ૧
થકિત સરિતાનીર, થક્તિ વ્રજ વધુ ભીર;
કોઉ ન ધરત ધીર મુરલી સુનીજે,
ચતુર્ભુજદાસ જમુને પકજ જાનિ,
મધુપકીનાઇ ચિત્ત લાય ગુંજે. હેત. ૨

પદ ૧૭ મું.

ભક્તપર કરી કૃપા શ્રીજમુને એસી. ભક્ત.
છાડી નિજ ધામ વિશ્રામ ભૂતલ કિયો,
પ્રગટલીલા દિખાઇ જુ તેસી. ભક્ત. ૧

પરમ પરમારથ કરતહે સબનકો,
દેત અદ્દભુત રૂપ આપ જેસી,
નંદદાસ યો જાનિ દૃઢકરિ ચરણ ગ્રહે,
એક રસના કહા કહોં વિસેષી. ભક્ત. ૨

પદ ૧૮ મું.

નેહ કારન શ્રીયમુને પ્રથમ આઈ, નેહ.
ભક્તકે ચિત્તકી વૃત્તિ સબ જાનહી,
તાહીતે અતિહિ આતુર જુ ધાઇ. નેહ. ૧
જાકે મન જેસી ઇચ્છા હતી તાહિકી,
તેસિહી આય સાધજુ પૂજાઇ,
નંદદાસ પ્રભુ તાપર રીઝિ રહે,
જોઇ શ્રીયમુનાજીકો જસ જુ ગાઇ નેહ. ૨

પદ ૧૯ મુ

તાતેં શ્રીયમુને યમુને જુ ગાવો તાતે.
શેષ સહસ્ત્ર મુખ નિશદિના ગાવત,
પાર નહિ પાવત તાહી પાવો. તાતેં. ૧
સકલ સુખ દેનહાર તાતે કરો ઉચ્ચાર,
કહતહુ વારવાર જીન ભુલાવો, (યમુને ભુલાવો)
નંદદાસકી આસ શ્રીયમુને પુરન કરી,
તાતેં ઘરી ઘરી ચિત્ત લાવો. તાતેં. ૨

પદ ૨૦ મુ.

ભાગ્ય સૌભાગ્ય શ્રીયમુને જુ દેઇ, ભાગ્ય.

બાત લૌકિક તજો પુષ્ટિ યમુને ભજો,
લાલ ગિરિધરનવર તબ મિલેઇ ભાગ્ય. ૧
ભગવદીસંગકરી બાત ઇનકી લહે,
સદા સાનિદ્ધિ રહે કેતી મેઇ,
નંદદાસ જાપર કૃપા શ્રીવલ્લભ કરે,
તાકો શ્રી યમુને સર્વસ્વ જો દેઇ ભાગ્ય. ૨

પદ ૨૧ મું

નામ મહિમા એસો જો જાનો, નામ.
મર્યાદાદિક કહે લૌકિક સુખ લહે,
પુષ્ટિકો પુષ્ટિપથ નિશ્ચે માનો. નામ ૧
સ્વાતિ જલ બુંદ જબ પરતહે જાહિમે,
તાહિમે હોત તૈસો જુ વાનો,
શ્રીયમુને કૃપા સિંધુ જાનિ, સ્વાતિ જલ બહુ માનિ,
સુર ગુણ પૂર કહાલો બખાનો નામ ૨

પદ, ૨૨ મુ.

ભક્તકો સુગમ શ્રીયમુને અગમ ઓર ભક્ત
પ્રાતહી ન્હાત અઘ જાત તાકે સકલ,
જમ હુ રહત તાહી હાથ જોરે ભક્ત ૧
અનુભાવ બિના અનુભવ કહા જાનહી,
જાકો પિયા નહિ ચિત્ત ચોરે,
પ્રેમકે સિંધુકો મરમ જાન્યો નહિં,
સુર કહે કહા ભયો દેહ બોરે ભક્ત. ૨

પદ ૨૩ મું.

ફુલફુલિત હોત ફુલરૂપ યમુને, ફુલ.
દેખીહુ ના સુની તાહાંકી આપુની;
તાકી બાત કહો કેમે જુ માને. ફુલ ૧
તાહિકે હાથ નિર્મોલ નગ દીજીયે,
જોઈ નીકે કરી પરખી જાને,
સુર કહે કુરતેં ફુરી બસિયે સદા,
શ્રીયમુનાજીકો નામ લિજે જુ છાને ફુલ. ૨

પદ ૨૪ મું.

શ્રીયમુને પાત દાસકો ચિન્હ ન્યારે.
ભગવદીકો ભગવદસંગ મિલિરહે;
જાકે હીયે બસત પ્રાણ પ્યારે. શ્રીય. ૧
ગુઢ યમુને બાત સોઈ અબ જાનિયે,
જાકે મન મોહન નેનતારે,
સુર સુખસાર નીરધાર વે પાવહી,
જાપર હોય શ્રીવલ્લભ કૃપારે. શ્રીય. ૨

પદ ૨૫ મું.

શ્રીયમુને રસખાનકો શીષ નાઊં,
એસી મહીમા જાની ભકતકો સુખદાન,
જોઇ માગો સોઈ જુ પાઊં. શ્રીય. ૧
પતિત પાવન કરન નામ લિનો તરન.
દ્રઢ કરિ ગ્રહિ ચરન કહું ન જાઊં,

કુંભનદાસ લાલ ગિરિધરનમુખ નિરખત,
યહિ ચાહત નહિ પલક લાઉ. શ્રીય. ૨

પદ ૨૬ મુ.

શ્રીયમુને અગનિત ગુન ગને ન જાઈ. શ્રીય
યમુને તટ રેણુતે હોત હે નવિન તનુ,
ઈનકે સુખદેનકી મેં કરો બડાઇ. શ્રીય ૧
ભક્ત માગત જોઇ દે તેહી છિનું,
સો એસી કો કરે પ્રણુ નિવાઈ,
કુંભનદાસ લાલ ગિરિધ નમુખ નિરખત,
કહો કેસે કરિ મન અઘાઈ. શ્રીય. ૨

પદ ૨૭ મુ.

શ્રીયમુનેપર તન મન ધન પ્રાણુ વારોં, શ્રીય.
જાકી કીરતિ કોન અબ કહિસકે,
તાહી નૈનનતે ન નેક ટારોં. શ્રીય. ૧
ચરન કમલ ઇનકે જુ ચિતતત રહો;
નિસ દિના નામ મુખ તે ઉચ્ચારો,
કુંભનદાસ કહે લાલગિરિધરનસુખ,
ઇનકી કૃપા ભઇ તબ નિહારો. શ્રીય. ૨

પદ ૨૮. મું.

ભક્તકી ઇચ્છા પુરન શ્રીયમુને જુકરતા. ભકત.
બિના માગે હુ દેત કહાંલો કહો હેત,
જેસે ટાહુકો કોઉ હોય ધરતા. ભક્ત ૧

શ્રીયમુના પુલિન રાસ વ્રજ વધુ લિયેં પાસ,
મંદ મંદ હાસકર મનજુ હરતા,
કુંભનદાસ લાલગિરિધરનમુખ નિરખત,
યહી જીય લેખત શ્રીયમુનેજુ ભરતા. ભક્ત. ૨

પદ ૨૯ મું.

રાસરસસાગર શ્રીયમુને જુ જાની,
બહેત ધારાતન પ્રતિછિનું નૌતન,
રાખત અપને ઉરમાંજુ ઠાની. રાસ. ૧
ભકતકો સહિ ભાર, દેત જુ પ્રાનઆધાર,
અતિહી બોલત મધુર, મધુરિબાની;
શ્રી વિઠ્ઠલ ગિરિધરનવર બસ કીયે, રાસ. ૨
કોનપે જાત મહિમા બખાની ભક્ત. ૨

પદ ૩૦ મું.

ભકતપ્રતિપાલ જંજાલ ટારે,
અપને રસસંગમે સંગ રાખત સદા,
સર્વદા જોઇ શ્રીયમુને નામ ઉચ્ચારે. ભકત. ૧
ઇનકી કૃપા અબ કહાલગ બરનિયે,
જેસે રાખત જનની પુત્ર બારે.
શ્રીવિઠ્ઠલ ગિરિધરનસંગ વિહરત,
ભકતકો એક છિન ના બિસારે.

પદ ૩૧ મું.

શ્રીયમુનાજીકો નામ લે સો સભાગી. શ્રીય.

નિકો સ્વરૂપકો સદા ચિંતન કરત-
ર ન પરત જાય હેહ લાગી શ્રીય. ૧
પુષ્ટિમારગમરમ અતિહી દુર્લભ કરમ,
ગ્રહી સુગરે પરમ પ્રેમ પાગી;
શ્રી વિઠ્ઠલ ગિરિધરન એસી નિધી
ભકતકોં દેત હે બિના માગી. શ્રીય. ૨

પદ ૩૨ સું.

કાનપેં જાત શ્રીયમુને જુ બરની;
મબહીકો મનમોહત મોહન,
નો પીયાકો મન હેજુ હરની કોન૦ ૧
જનબિના એકછિન રહેત નહિ જીવન,
ધન્ય વ્રજચંદ મન આનંદ કરની,
શ્રીવિઠ્ઠલ ગિરિધરન સહિત આયે
ભક્તકે હેત અવતાર ધરની. કોન૦ ૨

પદ ૩૩ સું.

શ્રીયમુને તુમસી એક હો જુ તુંમહી. શ્રીય૦
કરિ કૃપા દરસ નિસવાસર દીજિયે;
તિહારે ગુન ગાનકો રહે ઉદ્યમહી. શ્રીય૦ ૧
તેહારે પાયેતે સકલનિધિ પાવહી;
ચરણકમલ ચિત્ત ભ્રમર ભ્રમહી,
કૃષ્ણદાસનિ કહેં કોન યહ તપ કિયો,
તેહારે ઢીગ રહેત હેં લતા દ્રુમહી શ્રીય૦ ૨

પદ ૩૪ મું.

એસી કૃપા કીજેલીજીયે નામ; એસી૦
શ્રીયમુને જગવંદની ગુણ ન જાત કાહુ ગિનિ,
જિનકે એસે ધણી સુંદર શ્યામ. એસી૦ ૧
દેત સંયોગરસ એસે પિયુ હેજુ બસ
સુનત તિહારો સુજસ પૂરે કામ;
કૃષ્ણદાસનિ કહે ભક્તહિત કારને;
શ્રીયમુને એકછિન નહિ કરે વિશ્રામ. એસી૦ ૨

પદ ૩૫ મું.

શ્રી યમુનાકે નામ અઘ દૂરિ ભાજે.
જિનકે ગુન સુનનકો લાલગિરિધરનપિય
આય સનસુખ તાકે બિરાજે. શ્રીય૦ ૧
તિહિછિનું કાજ તાકે સગરે સરે,
જાય કે મિલત વ્રજ વધુ સમાજે,
કૃષ્ણદાસનિ કહે તાહિ અબ કોન ડર,
જાકે ઉપર શ્રીયમુને સી ગાજે. શ્રીય૦ ૨

પદ ૩૬ મું.

શ્રીયમુનાજીકો નામ તેઇજુ લેહે, શ્રીય૦
જાકી લગન લાગી નંદલાલસો;
સર્વસ્વ દેકે નિકટ રહેહે. શ્રીય૦ ૧
જિનહી સુગમ જાનિ વાત મનમેંજુ માનિ,
બિના પહેચાંનિ કેસેંજુ પૈયે;

કૃષ્ણદાસનિ કહે શ્રીયમુનેનામ નોકા.
ભક્ત ભવસિંધુતેં યોહી તરિયે શ્રીય૦ ૨

પદ ૩૭ મું.

શ્રીયમુનેકી આસ અબ કરતહે દાસ. શ્રીય૦
મન કર્મ બચન કર જોરી કે માગત,
નિશદિના રાખીએ અપનેજુ પાસ. શ્રીય૦ ૧
જહા પિય રસિકવર રસિકની રાધિકા,
દોઉ જન સંગમિલિ કરત રાસ;
દાસ પરમાનંદ પાયે અબ વ્રજચંદ
દેખી સીરાને નેન મંદહાસ. શ્રીય૦ ૨

પદ ૩૮ મું.

શ્રીયમુનેકે સાથ અબ ફિરતહેં નાથ, શ્રીય૦
ભક્તકે મનકે મનોરથ પુરન કરત,
કહાંલો કહિયેં ઇનકીજુ ગાથ. શ્રીય૦ ૧
વિવિધસિંગાર આભુખન પહેરેં,
અંગ અંગ શોભા બરનિ ન જાત,
દાસ પરમાનંદ પાયે અબ વ્રજચંદ,
રાખે અપને શરન બાહે જુ જાત. શ્રીય૦ ૨

પદ ૩૯ મું.

શ્રીયમુને પિયકો બસ તુમજુ કિને, શ્રીય૦
પ્રેમકે ફંદતે અહિજુ રાખે નિકટ,
એસે નિમોલ નગ મોલ લિને શ્રીય૦ ૧

તુમજુ પઠવત તહા અબ ધાવત,
તિહારે રસરંગમે રહત ભીને;
દાસ પરમાનંદ પાયે અબ વ્રજચંદ,
પરમ ઉદાર શ્રીયમુનેજુ દીને. શ્રીય૦ ૨

પદ ૪૦ સુ.

શ્રીયમુને સુખકારની પ્રાણપતિકે. શ્રીય૦
જીને ભુલિજાત પિયા તિને સુધિકરિદેત;
કહાલો કહિયે ઈનકેજુ હિતકે. શ્રીયમુ૦ ૧
પિયસંગ ગાન કરે, ઉમંગી જો રસ ભરે,
દેત તારી કર લેત ઝટકે;
દાસ પરમાનંદ પાયે અબ વ્રજચંદ,
એહી જાનત સબ પ્રેમગતિકે. શ્રીયમુ૦ ૨

ઇતિ શ્રી યમુનાજીકે ૪૦ પદ સમાપ્ત.

ધોળ.

ધન્ય ધન્ય શ્રી યમુનાજી સુખદાઇમા, સેવકજનને સદા સુહાઇમા;
સુંદર શ્યામ અંગે અતિ સાહેમા, નિરખતા નીજજનનાં મન મોહેમા.
ભાલ વિશાળ કમળ દળ નયનમા, નાસિકા કિર કોકિલ કલબેનમા;
બિંબથી અધિક અધર અરૂણાઇમા, કોમલ ગલ સ્થલ ઝલકાઇમા.
દાડિમ બીજ દંત અતિ ઓપેમા, રતિપતિની મર્યાદા લોપેમા;
ભ્રકુટી ધનુષ કામનુ રાજેમા, મસ્તક કેમ મધુપ સમ છાજેમા.

નખશિખ સુંદર અતિ સુકુમારમા, વૈભવ બાઢયો અંગ અપારમા;
તરણિ તનયા તરૂણ છે બાલમા, ચંદ્ર મુખીને રૂપ રસાલમા.
કૃપા કરી ક્ષિતિ ઉપર પધાર્યાંમા, અનેક પતિત જનને ઉદ્ધાર્યામા;
કાલિંદિની કીર્તિ જગત વધારીમા, જળ અતિ શિતળને સુખકારીમા.
અનેક દેશને પાવન કરતામા, ચરણ શ્રી વ્રજમંડળમા ધરતાંમા;
તેણે કરી વૈભવ અતીશે વાધ્યોમા, ભક્તનો સકળ મનોરથ સાધ્યોમા.
બેઉ તટ હસ્ત કમળ છબી છાજેમા, લહેર તે કંકણરૂપ બિરાજેમા.
વાલુકા ચમકે ઝગમગ મોતીમા, માણેક હીરાની અતિ જ્યોતિમા.
અંગ અંગ મુક્તાનાં આભ્રણમા, તે તો જળકુહીથી આવરણમા,
સખિજીને સંગ કોકીલા મોરમા, સારસ હંસ ને કીર ચકોરમા.
ત્રિવિધ સમીર સમીપે ચાલેમા, તેતો ત્રિવિધ તાપને ટાળેમા;
બેઉ ત્રટ વૃક્ષલતા રહ્યા ફુલીમા, શાખાઓ જળ ઉપર રહી ઝુમીમા.
અધિક સમીપ શ્રીવૃન્દાવનમા, કુંજે કુંજે સૌરભ સહિત સુમનમા,
શિતળ સુગંધ સુખદ વહે નિરમા, તીર બેસે ઠોર ઠોર આભીરમા.
રાણીજીના સૌભાગ્યનો નહિ પારમા, શા શા કહું વૈભવતણા પ્રકારમા,
પ્રભુજીના ગુઢ રમણ મધ્યે પાતીમા, પ્રિતમસંગ સદા મદમાતીમા.
સદા નિરંતર વ્રજપતિ ખેલેમા, રાણીજીને સદા નિકટ રંગ રેલેમા.
દંપતિ શ્રમ જલસંહિતવિહારમા, જલ મધ્ય ક્રિડત વિવિધ પ્રકારમા;
તેણે કરીશતધાણી શોભા બાઢીમા,રાણીજીનો મહિમાઅતુલઅગાધેમા;
જે જન સદા ધરે ચિત્ત ધ્યાનમા, તેહને પુષ્ટિતણું કરે દાનમા.
વ્રજપતિ લીલા પ્રગટ દેખાડેમા, ચરણ કમળ રસ સ્વાદ ચખાડેમા;
અષ્ટમહાસિદ્ધિનું કરે દાનમા, ભાવે જે કરે અંબુ પાનમા

દર્શને સકળ આપદા ટાળેમા, ભક્તને અભય પદારથ આપેમા;
એવું શ્રી મહારાણીજીનું રૂપમા, નખશિખ સુંદર પરમ અનુપમા.
સદા બિરાજો શ્રીવ્રજની માહેમા, નિત્યપ્રતિવિલસે વ્રજપતિ બાહેમા
પુષ્ટિ ભક્તની કરજો સારમા, કૃપા કરી ઉતારો ભવ પારમા.
નિજ સેવક ને એ છે આશમા, સદા રાખો ચરણકમલની પાસમા

ધોળ.

હરનિશ દરશન દીજીયે, કલિ દજા હરનિશ દરશન દીજીયે, ટેક
બાળ પશુ બુદ્ધિમા અજ્ઞાન છું પણ આપની,
આ વિનતિ કરતા મન ન્હીજીયે કલિંદજા૦ ૧
જનુની પ્રકાર સ્નેહ જીવ ઉપર રાખતા,
મારા સાધન વિના તે આપ રીઝીયે. કલિદજા૦ ૨
ભક્તને તે ભક્તિ દાતા આપ ભવતારણિ,
મા પ્રેમનો તે પંથ પતિજીયે કલિંદજા૦ ૩
મેઘ શ્યામરૂપે આપ ભાનુની સુતા છો;
આ કારણ એ શ્યામ સ્નેહ ભીજીયે કલિંદજા૦ ૪
પર્મ કુપાળ આપ અધમ ઉદ્ધારણી,
મા પુષ્ટિરસ પાઓ તો કાંઈ પીજીયે કલિંદજા૦ ૫
નિજજન ધ્યાન માગે ચણ કમળનું,
મા જેમ ધૃત ખાંડ મધ્યે કીજીએ. કલિંદજા૦ ૬

શ્રી સર્વોત્તમ સ્તોત્ર.

પ્રાકૃતધર્માનાશ્રયમપ્રાકૃતનિખિલધર્મરૂપમિતિ
નિગમપ્રતિપાદ્યં યત્તચ્છુદ્ધં સાકૃતિ સ્તૌમિ ॥ ૧ ॥
કલિકાલતમશ્છન્નદૃષ્ટિત્વાદ્વિદુષામપિ
સંપ્રત્યવિષયસ્તસ્ય માહાત્મ્યં સમભૂદ્ભુવિ ॥ ૨ ॥
દયયા નિજમાહાત્મ્યં કરિષ્યન્પ્રકટં હરિ
વાણ્યા યદા તદા સ્વાસ્યં પ્રાદુર્ભૂતં ચકાર હિ ॥ ૩ ॥
તદુક્તમપિ દુર્બોધં સુબોધં સ્યાદ્યથા તથા
તન્નામાષ્ટોત્તરશતં પ્રવક્ષ્યામ્યખિલાઘહૃત્ ॥ ૪ ॥
ઋષિરગ્નિકુમારસ્તુ નામ્નાં છંદો જગત્યસૌ
શ્રીકૃષ્ણાસ્યં દેવતા ચ બીજં કારુણિક પ્રભુ ॥ ૫ ॥
વિનિયોગો ભક્તિયોગપ્રતિબંધવિનાશને
કૃષ્ણાધરામૃતાસ્વાદસિદ્ધિરત્ર ન સંશય. ॥ ૬ ॥
આનંદ પરમાનંદ શ્રીકૃષ્ણાસ્યં કૃપાનિધિ
દૈવોદ્ધારપ્રયત્નાત્મા સ્મૃતિમાત્રાર્તિનાશન ॥ ૭ ॥
શ્રીભાગવતગૂઢાર્થપ્રકાશનપરાયણ
સાકારબ્રહ્મવાદૈકસ્થાપકો વેદપારગ ॥ ૮ ॥
માયાવાદનિરાકર્તા સર્વવાદિનિરાસકૃત્
ભક્તિમાર્ગાબ્જમાર્તંડ સ્ત્રીશૂદ્રાદ્યુદ્ધૃતિક્ષમ. ॥ ૯ ॥
અંગીકૃત્યૈવ ગોપીશવલ્લભીકૃતમાનવ:
અંગીકૃતૌ સમર્યાદો મહાકારુણિકો વિભુ: ॥ ૧૦ ॥

અદેયદાનદક્ષશ્ચ મહોદારચરિત્રવાન્
પ્રાકૃતાનુકૃતિવ્યાજમોહિતાસુરમાનુષઃ ॥ ૧૧ ॥
વૈશ્વાનરો વલ્લભાખ્ય સદ્રૂપો હિતકૃત્સતામ્
જનશિક્ષાકૃતે કૃષ્ણભક્તિ કૃન્નિખિલેષ્ટદઃ ॥ ૧૨ ॥
સર્વલક્ષણસંપન્નઃ શ્રીકૃષ્ણજ્ઞાનદો ગુરુઃ
સ્વ નંદતુંદિલ પદ્મદલાયતવિલોચન ॥ ૧૩ ॥
કૃપ દગ્વૃષ્ટિસંહૃષ્ટદાસદાસીપ્રિયઃ પતિ
રોષદૃક્પાતસ પ્લુષ્ટભક્તદ્વિટ્ ભક્તસેવિત ॥ ૧૪ ॥
સુખસેવ્યો દુરારાધ્યો દુર્લભાઙ્ઘ્રિસરોરુહ
ઉગ્રપ્રતાપો વાક્સિંધુ પૂરિત શેષસેવક ॥ ૧૫ ॥
શ્રીભાગવતપીયુષસમુદ્રમથનક્ષમ
તત્સાર ભૂતરાસસ્ત્રીભાવપૂરિતવિગ્રહ ॥ ૧૬ ॥
સાન્નિધ્યમાત્રદત્તશ્રીકૃષ્ણપ્રેમા વિમુક્તિદ
રાસલીલૈકતાત્પર્યઃ કૃપયૈતત્કથાપ્રદ ॥ ૧૭ ॥
વિરહાનુભવૈકાર્થસર્વ ત્યાગોપદેશક
ભક્ત્યાચારોપદેષ્ટા ચ કર્મમાર્ગપ્રવર્ત્તક ॥ ૧૮ ॥
યાગ દો ભક્તિમાર્ગૈકસાધનત્વોપદેશક,
પૂર્ણાનંદઃ પૂર્ણકામો વાક્પતિર્વિબુધેશ્વર ॥ ૧૯ ॥
કૃષ્ણનામસહસ્રસ્ય વક્તા ભક્તપરાયણ
ભક્ત્યાચારોપદેશાર્થ નાનાવાક્યનિરૂપક ॥ ૨૦ ॥
સ્વાર્થોજ્ઝિતાખિલપ્રાણપ્રિયસ્તાદૃશવેષ્ટિત
સ્વદાસાર્થ કૃતાશેષસાધનઃ સર્વશક્તિ ધૃક્ ॥ ૨૧ ॥

ભુવિ ભક્તિપ્રચારૈકકૃતે સ્વાન્વયકૃતિપતા
સ્વવંશે સ્થાપિતાશેષસ્વમાહાત્મ્યઃ સ્મયાપહ ॥ ૨૨ ॥
પતિવ્રતાપતિ પારલૌકિકૈહિકદાનકૃત
નિગૂઢહૃદયો નન્યભક્તેષુજ્ઞાપિતાશય ॥ ૨૩ ॥
ઉપાસનાદિમાર્ગાતિમુગ્ધમોહનિવારક
ભક્તિમાર્ગે સર્વમાર્ગ વૈલક્ષણ્યાનુભૂતિકૃત ॥ ૨૪ ॥
પૃથક્ શરણમાર્ગોપદેષ્ટા શ્રીકૃષ્ણહાર્દવિત
પ્રતિક્ષણનિકુંજસ્થલીલારસસુપૂરિત. ॥ ૨૫ ॥
તત્કથાક્ષિપ્તચિત્તસ્તદ્વિસ્મૃતાન્યો વ્રજપ્રિય
પ્રિયવ્રજસ્થિતિ પુષ્ટિલીલાકર્તા રહ પ્રિય ॥ ૨૬ ॥
ભક્તેચ્છાપૂરક સર્વાજ્ઞાતલીલોઽતિમોહન
સર્વાસક્તો ભક્તમાત્રાસક્ત પતિતપાવન ॥ ૨૭ ॥
સ્વયશોગાનસહૃષ્ટહૃદયાંભોજવિષ્ટર
યશ પીયુષલહરી પ્લાવિતાન્યરસ પર ॥ ૨૮ ॥
લીલામૃતરસાર્દ્રાર્દ્રીકૃતાખિલશરીરભૃત
ગોવર્દ્ધનસ્થિત્યુત્સાહસ્તલ્લીલાપ્રેમપૂરિત ॥ ૨૯ ॥
યજ્ઞભોક્તા યજ્ઞકર્તા ચતુર્વર્ગવિશારદ
સત્યપ્રતિજ્ઞસ્ત્રિગુણાતીતો નયવિશારદ ॥ ૩૦ ॥
સ્વકીર્તિવર્દ્ધનસ્તત્ત્વસૂત્રભાષ્યપ્રદર્શક
માયાવાદાખ્યતૂલાગ્નિર્બ્રહ્મવાદનિરૂપક ॥ ૩૧ ॥
અપ્રાકૃતાઽખિલાકલ્પભૂષિત સહજસ્મિતઃ
ત્રિલોકીભૂષણં ભૂમિભાગ્ય સહજસુંદર ॥ ૩૨ ॥

અશેષભક્તસંપ્રાર્થ્યચરણાબ્જરજોધન
ઇત્યાનંદનિધે પ્રોક્તં નામ્ના મષ્ટોત્તરંશતમ્ ॥ ૩૩ ॥
શ્રદ્ધાવિશુદ્ધબુદ્ધિર્યઃ પઠત્યનુદિનં જનઃ
સતદેકમના સિદ્ધમુક્તા પ્રાપ્નોત્યસંશય ॥ ૩૪ ॥
તદપ્રાપ્તાવૃથામોક્ષસ્તદાપ્તૌ તદ્ગતાર્થતા
અત સર્વોત્તમં સ્તોત્રં જપ્યં કૃષ્ણરસાર્થિભિ ॥ ૩૫ ॥

॥ ઇતિ શ્રીમદગ્નિકુમારપ્રોક્તં સર્વોત્તમ સ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્ ॥

અથ શ્રી બાલબોધ ગ્રન્થ.

નત્વા હરિં સદાનન્દ, સર્વસિદ્ધાન્તવિગ્રહમ્
બાધપ્રબોધનાર્થાય, વદામિ સુવિનિશ્ચિતમ્ ૧
ધર્માર્થકામમોક્ષાખ્યા, ચત્વારોર્થા મનીષિણામ્,
જીવેશ્વરવિચારેણ, દ્વિધા તે હિ વિચારિતા
અલોકિકાસ્તુ વેદોકતા, સાધ્યસાધનસંયુતા
લૌકિકા ઋષિભિ પ્રોક્તા, તથેશ્વરશિક્ષયા ૩
લૌકિકાંસ્તુ પ્રવક્ષ્યામિ, વેદનાદ્યા યત સ્થિતા
ધર્મશાસ્ત્રાણિ નીતિશ્ચ, કામશાસ્ત્રાણિ ચ ક્રમાત્ ૪
ત્રિવર્ગસાધકાનીતિ, ન તન્નિર્ણય ઉચ્યતે;
મોક્ષે ચત્વારિ શાસ્ત્રાણિ, લૌકિકે પરત• સ્વત ૫
દ્વિધા દ્વે દ્વે સ્વતસ્તત્ર, સાંખ્યયોગૌ પ્રકીર્તિતો,
ત્યાગાત્યાગવિભાગેન, સાખ્યે ત્યાગ પ્રકીર્તિત ૬
અહંતામમતાનાશે, સર્વથા નિરહં કૃતૌ,

સ્વરૂપસ્થો યદા જીવ કૃતાર્થ સ નિગદ્યતે ૭
તદર્થં પ્રક્રિયા કાચિત્પુરાણેઽપિ નિરૂપિતા,
ઋષિભિર્બહુધા પ્રોક્તા ફલમેકમબાહ્યત ૮
અત્યાગે યોગમાર્ગો હિ ત્યાગોઽપિ મનસૈવહિ,
યમાદયસ્તુકર્ત્તવ્યા સિદ્ધે યોગે કૃતાર્થતા. ૯
પરાશ્રયેણ મોક્ષસ્તુ દ્વિધા સોઽપિ નિરૂપ્યતે,
બ્રહ્મા બ્રાહ્મણતાં યાતસ્-દ્રૂપેણ સુ સેવ્યતે ૧૦
તે સર્વાર્થા ન ચાદ્યેન શાસ્ત્રં કિંચિદુદીરિતમ્
અત શિવશ્ચ વિષ્ણુશ્ચ જગતો હિતકારકૌ. ૧૧
વસ્તુન સ્થિતિસંહારૌ કાર્યૌ શાસ્ત્રપ્રવર્તકૌ;
બ્રહ્મૈવ તાદૃશં યસ્માત્ સર્વો મક્તયોર્હિતો. ૧૨
નિર્દોષપૂર્ણગુણતા, તત્તચ્છાસ્ત્રે તયો કૃતા,
ભોગમોક્ષ ફલેદ તું, શક્તૌ દ્વાવપિ યદ્યપિ. ૧૩
ભોગ શિવેન મોક્ષસ્તુ, વિષ્ણુનેતિ વિનિશ્ચય
લોકેઽપિ યત્પ્રભુર્ભુંક્તે તન્ન ધચ્છતે કર્હિચિત ૧૪
અતિપ્રિયાય તદપિ, દીયતે ક્વચિદેવ હિ;
નિયતાર્થપ્રદાનેન તદીયત્વં તદાશ્રય ૧૫
પ્રત્યેક સાધનં ચૈતદ્ દ્વિતીયાર્થે મહાન્ શ્રમ
જીવા સ્વભાવતો દુષ્ટા દોષાભાવાય સર્વદા ૧૬
શ્રવણાદિ તત પ્રેમ્ણા, સર્વં કાર્યં હિ સિદ્ધયતિ;
મોક્ષસ્તુ સુલભો વિષ્ણોર્ભોગશ્ચ શિવતસ્તથા ૧૭
સમર્પણેનાત્મનો હિ, તદીયત્વ ભવેદ્ ધ્રુવમ્;

અતદીયતયા ચાપિ કેવલશ્ચેત્સમાશ્રતઃ ૧૮
તદાશ્રયતદીયત્વબુધ્યૈ કિંચિત્સમાચરેત્;
સ્વધર્મમનુતિષ્ઠન્ વૈ ભારદ્વૈગુણ્યમન્યથા. ૧૯
ઈત્યેવ કથિત સર્વં નૈતજ્ જ્ઞાને ભ્રમઃ પુનઃ
॥ ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતો બાલબોધગ્રન્થસંપૂર્ણમ્.॥

અથ શ્રી સિદ્ધાન્ત મુક્તાવલી ગ્રન્થ.

નત્વા હરિં પ્રવક્ષ્યામિ સ્વસિદ્ધાન્તવિનિશ્ચયમ્,
કૃષ્ણસેવા સદા કાર્યા માનસી સા પરા મતા ૧
ચેતસ્તત્પ્રવણં સેવા તત્સિદ્ધ્યૈ તનુવિત્તજા,
તતઃસંસારદુઃખસ્ય નિવૃત્તિર્બ્રહ્મબોધનમ્, ૨
પરં બ્રહ્મ તુ કૃષ્ણો હિ સચ્ચિદાનન્દકં બૃહત્;
દ્વિરૂપં તદ્ધિ સર્વં સ્યાત્ એકં તસ્માદ્વિલક્ષણમ્. ૩
અપરં તત્ર પૂર્વસ્મિન્ વાદિનો બહુધા જગુઃ
માયિકં સગુણ કાર્યં સ્વતત્રં ચેતિ નૈકધા. ૪
તદેવૈતત્પ્રકારેણ ભવતીતિશ્રુતેર્મતમ્;
દ્વિરૂપં ચાપિ ગગાવજ્ જ્ઞેય સા જલરૂપિણી. ૫
માહાત્મ્યસંયુતા નૃણાં સેવતાં ભુક્તિમુક્તિદા;
મર્યાદામાર્ગવિધિના તથા બ્રહ્માપિ બુધ્યતામ્ ૬
તત્રૈવ દેવતામૂર્તિ ર્ભકત્યા યા દૃશ્યતે ક્વચિત્,
ગગાયાં ચ વિશેષેણુ પ્રવાહાભેદબુદ્ધયે. ૭
પ્રત્યક્ષા સા ન સર્વેષા પ્રાકામ્ય સ્વાત્તયા જલે,

વિહિતાચ્ચ ફલાત્તદ્ધિ પ્રતીત્યાપિ વિશિષ્યતે. ૮
યથા જલં તથા સર્વં યથા શક્તા તથા બ્રહત્;
યથા દેવી તથા કૃષ્ણઃ તત્રાપ્યે તદિહોચ્યતે. ૯
જગત્તુ ત્રિવિધં પ્રોક્તં બ્રહ્મવિષ્ણુશિવાસ્તતઃ
દેવતા રૂપવત્પ્રોક્તાઃ બ્રહ્મણીત્થં હરિર્મતઃ ૧૦
કામચારસ્તુ લોકેસ્મિનબ્રહ્માદિભ્યો ન ચાન્યથા;
પરમાનંદરૂપે તુ કૃષ્ણે સ્વાત્મનિ નિશ્ચયઃ ૧૧
અતસ્તુ બ્રહ્મવાદેન કૃષ્ણે બુદ્ધિર્વિધીયતામ્,
આત્મનિ બ્રહ્મરૂપે તુ છિદ્રા વ્યોમ્નીવ ચેતના ૧૨
ઉપાધિનાશે વિજ્ઞાને બ્રહ્માત્મત્વાત્રબોધને
ગંગાતીરસ્થિતો યદ્વત્ દેવતાં તત્ર પશ્યતિ. ૧૩
તથા કૃષ્ણં પરં બ્રહ્મ સ્વસ્મિન્ જ્ઞાની પ્રપશ્યતિ;
સંસારી યસ્તુ ભજતે સ દૂરસ્થો યથાતથા. ૧૪
અપેક્ષિતજલાદીનામભાવાત્તત્ર દુઃખભાક્;
તસ્માચ્છ્રીકૃષ્ણમાર્ગસ્થો વિમુક્તઃ સર્વલોકત ૧૫
આત્માનંદ સમુદ્રસ્થં કૃષ્ણમેવ વિચિંતયેત્,
લોકાર્થી ચેદ્ભજેત્કૃષ્ણં ક્લિષ્ટો ભવતિ સર્વથા. ૧૬
ક્લિષ્ટોપિ ચેદ્ભજેત્કૃષ્ણં લોકો નશ્યતિ સર્વથા,
જ્ઞાનાભાવે પુષ્ટિમાર્ગી તિષ્ટેત્પૂજોત્સવાદિષુ. ૧૭
મર્યાદાસ્થસ્તુ ગંગાયાં શ્રીભાગવતતત્પર.
અનુગ્રહઃ પુષ્ટિમાર્ગે નિયામક ઇતિ સ્થિતિ ૧૮
ઉભયોસ્તુ ક્રમેણૈવ પૂર્વોક્તૈવ ફલિષ્યતિ;

જ્ઞાનાધિકો ભક્તિમાર્ગ એવં તસ્માન્નિરૂપિતઃ ૧૯
ભક્ત્યભાવે તુ તીરસ્થો યથા દુષ્ટૈઃ સ્વકર્મભિઃ
અન્યથા ભાવમાપન્નસ્તસ્માત્સ્થાનાચ્ચ નશ્યતિ. ૨૦
એવં સ્વશાસ્ત્રસર્વસ્વં મયા ગુપ્તં નિરૂપિતમ્,
એતદ્ બુધ્વા વિમુચ્યેત પુરૂષ સર્વ સંશયાત્. ૨૧
ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિત શ્રી સિદ્ધાન્તમુક્તાવલી સમાપ્તમ્.

અથ શ્રીપુષ્ટિપ્રવાહમર્યાદાભેદ ગ્રન્થ.

પુષ્ટિપ્રવાહામર્યાદા વિશેષેણ પૃથક્ પૃથક્;
જીવદેહક્રિયાભેદૈઃ પ્રવાહેણ ફલેન ચ.
વક્ષ્યામિ સર્વસંદેહા ન ભવિષ્યતિ યચ્છ્રુતેઃ
ભક્તિમાર્ગસ્ય કથનાત્પુષ્ટિરસ્તીતિ નિશ્ચયઃ ૨
દ્વૌ ભુતસર્ગાવિત્યુકતે. પ્રવાહોઽપિ વ્યવસ્થિત·
વેદસ્ય વિદ્યમાનત્વાન્મર્યાદાપિ વ્યવસ્થિતા. ૩
કશ્ચિદેવ હિ ભકતો હિ યો મદ્ભકત ઇતીરણાત્,
સર્વત્રોત્કર્ષકથનાત્ પુષ્ટિરસ્તીતિ નિશ્ચય ૪
ન સર્વોતઃ પ્રવાહાદ્ધિ ભિન્નો વેદાચ્ચ ભેદત.
યદા યસ્યેતિ વચનાન્નાહં વેદૈરિતીરણાત્. ૫
માર્ગૈકત્વેઽપિ ચેદંત્યૌ તનુ ભકત્યાગમૌ મતૌ;
ન તદ્યુકતં સૂત્રતો હિ ભિન્નો યુકત્યા હિ વૈદિકઃ ૬
જીવદેહકૃતીના ચ ભિન્નત્વ નિત્યતા શ્રુતેઃ
યથા તદ્વત્ પુષ્ટિમાર્ગે દ્વયોરપિ નિષેધતઃ ૭

પ્રમાણભેદાદ્‌ભિન્નો હિ પુષ્ટિમાર્ગો નિરૂપિત.
સર્ગભેદં પ્રવક્ષ્યામિ સ્વરૂપાંગક્રિયાયુતમ્. ૮
ઇચ્છામાત્રેણ મનસા પ્રવાહં સૃષ્ટવાન્હરિ.
વચસા વેદમાર્ગં હિ પુષ્ટિં કાયેન નિશ્ચય. ૯
મૂલેચ્છાત ફલં લોકે વેદોક્તં વૈદિકેપિ ચ,
કાયેન તુ ફલં પુષ્ટૌ ભિન્નેચ્છાતોપિ નૈકધા. ૧૦
તાનહં દ્વિષતો વાક્યાભ્દિન્ના જીવા પ્રવાહિણ
અત એવેતરો ભિન્નો સ તો મોક્ષપ્રવેશત ૧૧
તસ્માજ્જીવા પુષ્ટિમાર્ગે ભિન્ના એવ ન સંશય;
ભગવદ્રૂપસેવાર્થં તત્સૃષ્ટિર્નાન્યથા ભવેત્. ૧૨
સ્વરૂપેણાવતારેણ લિંગેન ચ ગુણેન ચ;
તારતમ્ય ન સ્વરૂપે દેહે વા તત્ક્રિયાસુ ચ, ૧૩
તથાપિ યાવતા કર્યં તાવત્તસ્ય કરોતિ હિ;
તે હિ દ્વિધા શુદ્ધમિશ્ર ભેદાન્મિશ્રાસ્ત્રિધા પુન ૧૪
પ્રવાહાદિવિભેદન ભગવત્કાર્યં સિદ્ધયે;
પુષ્ટયા વિમિશ્રા સર્વજ્ઞા પ્રવાહેણ ક્રિયારતા. ૧૫
મર્યાદયા ગુણજ્ઞાસ્તે શુદ્ધ પ્રેમ્ણાતિ દુર્લભા.
એવં સર્ગસ્તુ તેષાં હિ ફલ ત્વત્ર નિરૂપ્યતે, ૧૬
ભગવાનેવ હિ ફલં સ યથાવિર્ભવેદ્ ભુવિ;
ગુણસ્વરૂપભેદેન તથા તેષાં ફલ ભવેત્. ૧૭
આસક્તો ભગવાનેવ શાપ દાપયતિ ક્વચિત્,
અહંકારેઽથવા લોકે તન્માર્ગ સ્થાપનાય હિ. ૧૮

ન તે પાષંડતાં યાંતિ ન ચ રોગાદ્યુપદ્રવાઃ
મહાનુભાવા પ્રાયેણ શાસ્ત્રં શુદ્ધત્વહેતવે, ૧૯
ભગવત્તારતમ્યેન તારતમ્યં ભજન્તિ હિ;
વૈદિકત્વં લૌકિકત્વં કાપટ્યાત્તેષુ નાન્યથા, ૨૦
વૈષ્ણવત્વ હિ સહજં તતોઽન્યત્ર વિપર્યય
સંબંધિનસ્તુ યે જીવા પ્રવાહસ્થાસ્તથા પરે ૨૧
ચર્ષણીશબ્દવાચ્યાસ્તે તે સર્વે સર્વવર્ત્મસુ,
ક્ષણાત્સર્વત્વમાયાતિ રુચિસ્તેષાં ન કુત્રચિત્. ૨૨
તેષાં ક્રિયાનુસારેણ સર્વત્ર સકલ ફલમ,
પ્રવાહસ્થાન્પ્રવક્ષ્યામિ સ્વરૂપાંગક્રિયાયુતાન્. ૨૩
જીવાસ્તે હ્યાસુરા સર્વે પ્રવૃત્તિ ચેતિ વર્ણિતા.
તે ચ દ્વિધા પ્રકીર્ત્યન્તે હ્યજ્ઞદુર્જ્ઞવિભેદત ૨૪
દુર્જ્ઞાસ્તે ભગવત્પ્રોક્તા હ્યજ્ઞાસ્તાનનુ યે પુનઃ
પ્રવાહેઽપિ સમાગત્ય પુષ્ટિસ્થસ્તૈર્ન યુજ્યતે. ૨૫
સોઽપિ તૈસ્તત્કુલે જાતઃ કર્મણા જાયતે યત

ઈતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિત પુષ્ટિપ્રવાહમર્યાદાભેદ સમાપ્તમ્;

અથ શ્રીસિદ્ધાન્ત રહસ્ય ગ્રન્થ.

શ્રાવણસ્યામલે પક્ષે એકાદશ્યા મહાનિશિ;
સાક્ષાદ્ભગવતા પ્રોક્તં તદક્ષરશ ઉચ્યતે. ૧
બ્રહ્મસંબંધકરણાત્સર્વેષાં દેહ જીવયોઃ
સર્વદોષનિવૃત્તિર્હિ દોષા પંચવિધા સ્મૃતાઃ ૨

સહજા દેશકાલોત્થા લોકવેદાનિરૂપિતાઃ
સંયોગજાઃ સ્પર્શજાશ્ચ ન મન્તવ્યાઃ કથંચન. ૩
અન્યથા સર્વ દોષાણાં ન નિવૃત્તિ કથંચન;
અસમર્પિતવસ્તૂના તસ્માદ્વર્જનમાચરેત્. ૪
નિવેદિભિ સમર્પ્યૈવ સર્વં કુર્યાદિતિ સ્થિતિ
ન મત દેવદેવસ્ય સામિભુક્તં સમર્પણમ્. ૫
તસ્માદાદૌ સર્વકાર્યે સર્વવસ્તુ સમર્પણમ્;
દત્તાપહારવચનં તથા ચ સકલં હરે. ૬
ન ગ્રાહ્યમિતિ વાક્યં હિ ભિન્ન માર્ગપરં મતમ્;
સેવકાનાં યથા લોકે વ્યવહારઃ પ્રસિદ્ધયતિ. ૭
તથા કાર્યં સમર્પ્યૈવ સર્વેષાં બ્રહ્મતા તતઃ
ગંગાત્વ સર્વદોષાણાં ગુણદોષાદિવર્ણના.
ગંગાત્વેન નિરૂપ્યા સ્યાત્તદ્વદત્રાપિ ચેવ હિ. ૮
ઇતિશ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં શ્રી સિદ્ધાન્તરહસ્યં સંપૂર્ણમ્.

અથ શ્રી નવરત્નસ્તોત્રમ્.

ચિંતા કાપિ ન કાર્યા નિવેદિતાત્મભિઃ કદાપીતિ;
ભગવાનપિ પુષ્ટિસ્થો ન કરિષ્યતિ લૌકિકીં ચ ગતિમ્ ૧
નિવેદનં તુ સ્મર્તવ્યં સર્વથા તાદૃશૈર્જનૈઃ
સ્વેશ્વરશ્ચ સર્વાત્મા નિજેચ્છાતઃ કરિષ્યતિ. ૨
સર્વેષાં પ્રભુસંબંધો ન પ્રત્યેકમિતિ સ્થિતિઃ
અતોઽન્યવિનિયોગેઽપિ ચિંતા કા સ્વસ્ય સોઽપિચેત્. ૩

અજ્ઞાનાદથવા જ્ઞાનાત્કૃતમાત્મનિવેદનમ્;
યૈઃ કૃષ્ણસાત્ કૃતપ્રાણૈસ્તેષાં કા પરિદેવના ૪
તથા નિવેદને ચિંતા ત્યજ્યા શ્રીપુરુષોત્તમે;
વિનિયોગેપિ સા ત્યાજ્યા સમર્થો હિ હરિઃ સ્વતઃ ૫
લોકે સ્વાસ્થ્યં તથા વેદે હરિસ્તુ ન કરિષ્યતિ;
પુષ્ટિમાર્ગસ્થિતો યસ્માત્ સાક્ષિણો ભવતાઽખિલા. ૬
સેવાકૃતિર્ગુરોરાજ્ઞા બાધનં વા હરીચ્છયા;
અતઃસેવાપરં ચિત્તં વિધાય સ્થીયતાં સુખમ્. ૭
ચિત્તોદ્વેગં વિધાયાપિ હરિર્યદ્યત્કારિષ્યતિ;
તથૈવ તસ્ય લીલેતિ મત્વા ચિંતાં દ્રુતં ત્યજેત ૮
તસ્માત્સર્વાત્મના નિત્યં શ્રીકૃષ્ણઃ શરણં મમ,
વદદ્ભિરેવં સતતં સ્થેયમિત્યેવ મે મતિઃ ૯

ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં નવરત્નસ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્.

અથ અંતઃકરણપ્રબોધ ગ્રન્થ.

અન્તઃકરણ મદ્વાક્યં સાવધાન તયા શૃણુ,
કૃષ્ણાત્ પરં નાસ્તિ દેવં વસ્તુનો દોષવર્જિતમ્. ૧
ચાંડાલી ચેદ્ રાજપત્નિ જાતા, રાજ્ઞા ચ માનીતા.
કદાચિદપમાનેઽપિ મૂલત- કા ક્ષતિર્ભવેત. ૨
સમર્પણાદહં પૂર્વમુત્તમઃ કિં સદા સ્થિતઃ
કા મમાધમતા ભાવ્યા પશ્ચાત્તાપો યતો ભવેત્ ૩

સત્યસંકલ્પતો વિષ્ણુર્નાન્યથા તુ કરિષ્યતિ,
આજ્ઞૈવ કાર્યા સતતં સ્વામિદ્રોહોઽન્યથા ભવેત્ ૪
સેવકસ્ય તુ ધર્મોયં સ્વામી સ્વસ્ય કરિષ્યતિ.
આજ્ઞા પૂર્વં તુ યા જાતા ગંગાસાગરસંગમે, ૫
યાપિ પશ્ચાન્મધુવને ન કૃતં તદ્ દ્વયં મયા,
દેહદેશપરિત્યાગસ્તૃતીયો લોકગોચર ૬
પશ્ચાત્તાપ કથં તત્ર સેવકોઽહં ન ચાન્યથા;
લૌકિકપ્રભુવત્કૃષ્ણો ન દ્રષ્ટવ્ય કદાચન. ૭
સર્વં સમર્પિત ભક્ત્યા કૃતાર્થોઽસિ સુખીભવ,
પ્રૌઢાઽપિ દુહિતા યદ્વત્ સ્નેહાન્ન પ્રેષ્યતે વરે. ૮
તથા દેહે ન કર્તવ્ય વરસ્તુષ્યતિ નાન્યથા,
લોકવચ્ચેત્સ્થિતિર્મે સ્યાત્કિ સ્યાદિતિ વિચારય. ૯
અશક્યે હરિરેવાસ્તિ મોહ માગા કથંચન,
ઇતિ શ્રીકૃષ્ણદાસસ્ય વલ્લભસ્ય હિત વચ. ૧૦
ચિત્તં પ્રતિ યદાકર્ણ્ય ભક્તો નિશ્ચિતતા વ્રજેત,

ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં "અન્ત:કરણ પ્રબોધ"
ગ્રન્થ સમાપ્તમ

અથ શ્રી વિવે ધૈર્યાશ્રય ગ્રન્થ.

વિવેકધૈર્યે સતતં રક્ષણીયે તથાશ્રય
વિવકસ્તુ હરિ સર્વં નિજેચ્છાત: કરિષ્યતિ. ૧
પ્રાર્થિતે વા તત: કિં સ્યાત્સ્વામ્યભિપ્રાયસંશયાત્,

સર્વત્ર તસ્ય સર્વં હિ સર્વસામર્થ્યમેવ ચ ૨
અભિમાનશ્ચ સંત્યાજ્ય સ્વામ્યધિનત્વ ભાવનાત્,
વિશેષતશ્ચેદ જ્ઞા સ્યાદ્ અન્તઃક ણુગોચર ૩
તદા વિશેષગત્યાદિ ભાવ્ય ભિન્નં તુ દૈહિકાત,
આપદ્ગત્યાદિકાર્યેષુ હઠસ્ત્યાજ્યશ્ચ સર્વથા. ૪
અનાગ્રહશ્ચ સર્વત્ર ધર્માધર્માગ્રદર્શનમ્,
વિવેકોઽયં સમાખ્યાતો ધૈર્ય તુ વિનિરૂપ્યતે. ૫
ત્રિદુઃખસહનં ધૈર્યમામૃતેઃ સર્વતઃ સદા,
તક્રવત્ દેહવત્ ભાવ્યં જડવત્ ગોપભાર્યવત્ ૬
પ્રતિકારો યદૃચ્છાત સિદ્ધશ્ચેન્નાગ્રહી ભવેત્,
ભાર્યાદીના તથાઽન્યેષા સતશ્ચાક્રમં સહેત્ ૭
સ્વયમિન્દ્રિય કાર્યાણિ કાયવાઙ્મનસા ત્યજેત્,
અશૂરેણાપિ કર્તવ્યં સ્વસ્યાસામર્થ્ય ભાવનાત ૮
અશક્યે હરિરેવાસ્તિ સર્વમાશ્રયતો ભવેત્,
એતત્સહનમત્રોક્તમાશ્રયો તો નિરૂપ્યતે. ૯
ઐહિકે પારલોકે ચ સર્વથ શરણં હરિઃ
દુઃખહાનૌ તથા પાપે ભયે કામાદ્યપૂર્ણે
ભક્તદ્રોહે ભક્ત્યભાવે ભ તૈશ્ચાતિક્રમે કૃતે,
અશક્યે વા સુશક્યે વા સર્વથા શરણ હરિઃ ૧૧
અહંકારકૃતે ચૈવ પોષ્યપોષણરક્ષણે,
પોષ્યાતિક્રમણે ચૈવ તથાન્તેવાસ્યતિક્રમે. ૧૨
અલૌકિકમનઃ સિદ્ધૌ સર્વાર્થે શરણં હરિઃ

એવં ચિત્તે સદા ભાવ્યં વાચા ચ પરિકીર્તયેત્. ૧૩
અન્યસ્ય ભજનં તત્ર સ્વતો ગમનમેવ ચ,
પ્રાર્થનાકાર્યમાત્રેઽપિ તતોઽન્યત્ર વિવર્જયેત્. ૧૪
અવિશ્વાસો ન કર્તવ્ય સર્વથા બાધકસ્તુ સઃ
બ્રહ્માસ્ત્ર ચાતકૌ ભાવ્યૌ પ્રાપ્ત સેવેત નિર્મમ. ૧૫
યથાકથંચિત્કાર્યાણિ કુર્યાદુચ્ચાવચાન્યપિ,
કિં વા પ્રોકતેન બહુના શરણં ભાવયેદ્ધરિમ. ૧૬
એવમાશ્રયણં પ્રોક્તં સર્વેષા સર્વદા હિતમ્,
કલા ભક્ત્યાદિમાર્ગો હિ દુઃસાધ્યા ઇતિ મે મતિઃ ૧૭

॥ ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિત "વિવેક ધૈર્યાશ્રય" ગ્રન્થ સમાપ્તમ્ ॥

અથ શ્રી કૃષ્ણાશ્રયઃ

સર્વમાર્ગેષુ નષ્ટેષુ કલૌ ચ ખલધર્મિણિ
પાખંડપ્રચુરે લોકે કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ. ૧
મ્લેચ્છાક્રાંતેષુ દેશેષુ પાપૈકનિલયેષુ ચ
સત્પીડાવ્યગ્ર લોકેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ. ૨
ગંગાદિતીર્થ વર્યેષુ દુષ્ટૈરેવાવૃતેષ્વિહ;
તિરોહિતાધિદૈવેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ. ૩
અહંકારવિમૂઢેષુ સત્સુ પાપાનુવર્તિષુ;
લાભપૂજાર્થયત્નેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ. ૪
અપરિજ્ઞાનનષ્ટેષુ મંત્રેષ્વવ્રતયોગિષુ;

તિરોહિતાર્થદેવેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ, ૫
નાનાવાદવિનષ્ટેષુ સર્વકર્મવ્રતાદિષુ
પાષંડૈકપ્રયત્નેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ, ૬
અજામિલાદિદોષાણાં નાશકોઽનુભવે સ્થિત
જ્ઞાપિતાખિલમાહાત્મ્ય: કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ. ૭
પ્રાકૃતા: સકલા દેવા ગણિતાનંદકં બ્રહત્,
પૂર્ણાનંદો હરિસ્તસ્માત્કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ. ૮
વિવેકધૈર્યભક્ત્યાદિરહિતસ્ય વિશેષત:
પાપાસક્તસ્ય દીનસ્ય કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ. ૯
સર્વ સામર્થ્યસહિત સર્વત્રૈવાખિલાર્થકૃત;
શરણસ્થસમુદ્ધારં કૃષ્ણં વિજ્ઞાપયામ્યહમ્. ૧૦
કૃષ્ણાશ્રયમિદં સ્તોત્રં ય: પઠેત્કૃષ્ણસન્નિધૌ,
તસ્યાશ્રયો ભવેત્કૃષ્ણ ઇતિ શ્રીવલ્લભોબ્રવીત્. ૧૧

। ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં શ્રીકૃષ્ણાશ્રય સ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્ ।

અથ ચતુઃ શ્લોકી.

સર્વદા સર્વભાવેન ભજનીયો વ્રજાધિપઃ
સ્વસ્યાયમેવ ધર્મો હિ નાન્યઃ કવાપિ કદાચન ॥ ૧ ॥
એવં સદા સ્મ કર્તવ્યં સ્વયમેવ કરિષ્યતિ
પ્રભુઃ સર્વસમર્થો હિ તતો નિશ્ચિન્તતા વ્રજેત ॥ ૨ ॥
યદિ શ્રી ગોકુલાધીશો ધૃતઃ સર્વાત્મના હૃદિ
તતઃ કિમપરં બ્રુહિ લૌકિકૈર્વૈદિકૈરપિ. ॥ ૩ ॥

અત સર્વાત્મના શશ્વદ્ગોકુલેશ્વર પાદયો
સ્મરણં ભજનં ચાપિ ન ત્યાજ્યમિતિ મે મતિઃ ॥ ૪ ॥
॥ ઇતિશ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતા ચતુઃશ્લોકી સંપૂર્ણમ્ ॥

અથ ભક્તિવર્દ્ધિની ગ્રન્થ.

યથા ભક્તિ પ્રવૃદ્ધા સ્યાત તથોપાયો નિરૂપ્યતે;
બીજભાવે દૃઢે તુ સ્યાત્ ત્યાગાચ્છ્રવણકીર્તનાત ૧
બીજદાર્ઢ્ય પ્રકારસ્તુ ગૃહે સ્થિત્વા સ્વધર્મત
અવ્યાવૃત્તો ભજેત્કૃષ્ણં પૂજયા શ્રવણાદિભિ ૨
વ્યાવૃત્તોપિ હરૌ ચિત્તં શ્રવણાદૌ યતેત્સદા;
તત· પ્રેમ તથા સક્તિર્વ્યસનં ચ યદા ભવેત, ૩
બીજં તદુચ્યતે શાસ્ત્રે દૃઢં યન્નાપિ નશ્યતિ,
સ્નેહાદ્રાગવિનાશ સ્યાદાસક્ત્યા સ્યાદ્ ગૃહારૂચિ ૪
ગૃહસ્થાના બાધકત્વમનાત્મત્વં ચ ભાસતે,
યદા સ્યાદ્ વ્યસનં કૃષ્ણે કૃતાર્થઃ સ્યાત્તદૈવ હિ ૫
તાદૃશસ્યાપિ સતતં ગૃહસ્થાનં વિનાશકમ્;
ત્યાગં કૃત્વા યતેદ્યસ્તુ તદર્થાર્થૈકમાનસ ૬
લભતે સુદૃઢા ભક્તિં સર્વતોઽપ્યધીકાં પરામ્;
ત્યાગે બાધકભૂયસ્ત્વં દુઃસંસર્ગાત્તથાન્નત ૭
અતઃ સ્થેયં હરિસ્થાને તદીયૈ. સહ તત્પરૈ·
અદૂરે વિપ્રકર્ષે વા યથા ચિત્તં ન દુષ્યતિ. ૮

સેવાયાં વા કથાયાં વા યસ્યાસક્તિર્દૃઢા ભવેત,
યાવજ્જીવં તસ્ય નાશો ન ક્વાપીતિ મતિર્મમ. ૯
બાધસંભાવનાયાન્તુ નૈકાન્તે વાસ ઇષ્યતે;
હરિસ્તુ સર્વતો રક્ષાં કરિષ્યતિ ન સંશય ૧૦
ઇત્યેવં ભગવચ્છાસ્ત્રં ગુઢતત્વં નિરૂપિતમ્,
ય એતત્સમધીયીત તસ્યાપિ સ્યાદ્દૃઢા રતિ ૧૧
ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિત ભક્તિવર્દ્ધિની ગ્રન્થ સમાપ્તમ.

અથ જલભેદ ગ્રન્થ.

નમસ્કૃત્ય હરિં વક્ષ્યે તદ્ગુણાનાં વિભેદકન,
ભાવાન વિંશતિધા, ભિન્નાન્ સર્વ સંદેહ વારકાન. ૧
ગુણભેદાસ્તુ તાવંતો યાવંતો હિ જલે મતાઃ
ગાયકા કૂપસંકાશા ગંધર્વા ઇતિ વિશ્રુતા ૨
કૂપભેદાસ્તુ યાવંતસ્તાવંતસ્તેઽપિ સંમતા
કુલ્યા. પૌરાણિકાઃ પ્રોક્તા પારંપર્યયુતા ભુવિ. ૩
ક્ષેત્રપ્રવિષ્ટસ્તે ચાપિ સંસારોત્પતિહેતવ
વેશ્યાદિસહિતા મત્તા ગાયકા ગર્ત સંજ્ઞિતા. ૪
જલાર્થમેવ ગર્તાસ્તુ નીચાગાનોપજીવિન.
હ્રદાસ્તુ પંડિતા પ્રોક્તા ભગવચ્છાસ્ત્રતત્પરા. ૫
સંદેહવારકાસ્તત્ર સૂદા ગંભીરમાનસા
સરઃ કમલસંપૂર્ણા પ્રેમયુક્તાસ્તથા બુધા. ૬
અલ્પશ્રુતા. પ્રેમયુક્તા વેશંતાઃ પરિકીર્તિતાઃ

કર્મશુદ્ધા· પલ્વલાન તથાઽલ્પશ્રુતિભક્તય: ૭
યોગધ્યાનાદિસંયુકતા ગુણા વષ્યા પ્રકીર્તિતા
તપોજ્ઞાનાદિભાવેન સ્વેદજાસ્તુ પ્રકીર્તિતા ૮
અલોકિકેન જ્ઞાનેન યે તુ પ્રોકતા હરેર્ગુણા
કાદાચિત્કા શબ્દગમ્યા પતત્ શબ્દા પ્રકીર્તિતા ૯
દેવાદ્યુપાસનોદ્ભૂતાઃ પૃષ્વા ભૂમેરિવોદ્ગતા
સાધનાદિપ્રકારેણ નવધા ભકિતમાર્ગત ૧૦
પ્રેમપૂર્ત્યા સ્ફુરદ્ધર્મા સ્યંદમાના· પ્રકીર્તિતાઃ
યાદશાસ્તાદશા પ્રોક્તા વૃદ્ધિક્ષય વિવર્જીતા ૧૧
સ્થાવરાસ્તે સમાખ્યાતા મર્યાદૈકપ્રતિષ્ઠિતા·
અનેકજન્મસંસિદ્ધા જન્મપ્રભૃતિ સર્વદા, ૧૨
સંગાદિગુણદોષાભ્યાં વૃદ્ધિક્ષયયુતા ભુવિ,
નિરંતરોદ્ગમયુતા નદ્યસ્તે પરિકીર્તિતા ૧૩
એતાદશા· સ્વતંત્રાશ્ચેત્સિંધવ પરિકીર્તિતા
પૂર્ણા ભગવદીયા યે શેષવ્યાસાગ્નિમારૂતા ૧૪
જડનારદ મૈત્રાદ્યાસ્તે સમુદ્રાઃ પ્રકીર્તિતા·
લોકવેદગુણૈર્મિશ્રભાવેનૈકે હરેર્ગુણાન. ૧૫
વર્ણયન્તિ સમુદ્રાસ્તે ક્ષારાદ્યા. ષટ્ પ્રકીર્તિતા
ગુણાતીતતયા શુદ્ધાન્ સચ્ચિદાનન્દ રૂપિણઃ ૧૬
સર્વાનેવ ગુણાન્ વિષ્ણોર્વર્ણયન્તિ વિચક્ષણા·
તેઽમૃતોદાઃ સમાખ્યાતાસ્તદ્વાકપાનં સુદુર્લભમ ૧૭
તાદશાના ક્વચિદ્વાકયં દૂતાનામિવ વર્ણિતમ,

અજામિલા કર્ણનવત્ બિન્દુપાનં પ્રકીર્તિતમ્ ૧૮
રાગાજ્ઞાનાદિ ભાવાના સર્વથા નાશનં યદા,
તદા લેહનમિત્યુકતં સ્વનન્દોદ્ ગમકારણમ ૧૯
ઉધ્ધૃતોદકવત્સર્વે પતિતોદકવત્તથા,
ઉક્તાતિરિક્તવાક્યાની ફલં ચાપિ તથા તત ૨૦
ઇતિ જીવેંદ્રિયગતા નાનાભાવ ગતાભુવિ;
રૂપતઃ ફલત ચૈવ ગુણા વિષ્ણોર્નિરૂપિતા ૨૧
॥ ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિત જલભેદગ્રન્થ સમાપ્તમ. ॥

॥ અથ પંચપદ્યાનિ ॥

શ્રીકૃષ્ણરસવિક્ષિપ્તમાનસા રતિવર્જિતાઃ
અનિર્વૃતા લોકવેદે તે મુખ્યા શ્રવણોત્સુકાઃ ૧
નિ સંદિગ્ધં કૃષ્ણતત્ત્વં સર્વભાવેન યે વિદુઃ
તે ત્વાવેશાત્તુ વિકલા નિરોધાદ્વા ન ચાન્યથાઃ ૨
વિક્લિન્નમનસો યે તુ ભગવત્સ્મૃતિ વિહ્વલા
અર્થેકનિષ્ટાસ્તે ચાપિ મધ્યમા શ્રવણોત્સુકા ૩
પૂર્ણભાવેન પૂર્ણાર્થો કદાચિન્ન તુ સર્વદા
અન્યાસક્તાસ્તુ યે કેચિદધમા પરિકીર્તિતા ૪
અનન્યમનસો મર્ત્યા ઉત્તમા શ્રવણાદિષુ
દેશકાલ દ્રવ્ય કર્તૃ મંત્રકર્મ પ્રકારતઃ ૫
॥ ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચીતં પંચપદ્યાનિ સમાપ્તમ ॥

અથ શ્રી સંન્યાસનિર્ણય ગ્રન્થ.

પશ્ચાત્તાપનિવૃત્ત્યર્થં પરિત્યાગો વિચાર્યતે,
સ માર્ગદ્વિતીયે પ્રોક્તો ભક્તો જ્ઞાને વિશેષત: ૧
કર્મમાર્ગ ન કર્તવ્ય સુતરાં કલિકાલત
અત આદૌ ભક્તિમાર્ગે કર્તવ્યત્વાદ્વિચારણા. ૨
શ્રવણાદિ પ્રવૃત્ત્યર્થં કર્તવ્ય ત્વેન નેષ્યતે,
સહાયસંગસાધ્યત્વાત્ સાધનાનાં ચ રક્ષણાત્. ૩
અભિમાનાન્નિ યોગાચ્ચ તદ્ધર્મૈશ્ચ વિરોધતઃ
ગૃહાદેર્બાધકત્વેન સાધનાર્થં તથા યદિ, ૪
અગ્રેઽપિ તાદૃશૈરેવ સંગો ભવતિ નાન્યથા;
સ્વયં ચ વિષયાક્રાંતપાખંડી સ્યાત્તુ કાલત ૫
વિષયાક્રાન્તદેહાનાં નાવેશ સર્વથા હરે
અતોઽત્ર સાધને ભક્તૌ નૈવ ત્યાગ સુખાવહ: ૬
વિરહાનુભવાર્થં તુ પરિત્યાગઃ પ્રશસ્યતે,
સ્વીયબંધ નિવૃત્યર્થં વેષ: સોઽત્રં ન ચાન્યથા. ૭
કૌંડિન્યો ગોપિકાઃ પ્રોક્તા ગુરવ સાધનં ચ તત્,
ભાવો ભાવનયા સિદ્ધ સાધનં નાન્યદિષ્યતે. ૮
વિકલત્વં તથાઽસ્વાસ્થ્યં પ્રકૃતિ: પ્રાકૃત ન હિ,
જ્ઞાન ગુણાશ્ચ તસ્યૈવં વર્તમાનસ્ય બાધકા ૯
સત્યલોકે સ્થિતિર્જ્ઞાનાત્સંન્યાસેન વિશેષિતાત્
ભાવના સાધન યત્ર ફલ ચાપિ તથા ભવેત. ૧૦
તાદૃશા: સત્યલોકાદૌ તિષ્ઠન્ત્યેવ ન સંશય.

બહિશ્ચેત્પ્રકટં સ્વાત્મા વહ્નિવત્પ્રવિશેદ્યદિ. ૧૧
તદૈવ સકલો બન્ધો નાશમેતિ ન ચાન્યથા,
ગુણાસ્તુ સંગરાહિત્યા જજીરનાર્થં ભવન્તિ હિ ૧૨
ભગવાન્ ફલરૂપત્વાન્નાત્ર બાધક ઇષ્યતે;
સ્વાસ્થ્યવાક્યં ન કર્તવ્યં દયાલુર્ન વિરૂધ્યતે. ૧૩
દુર્લભોઽયં પરિત્યાગ પ્રેમ્ણા સિદ્ધયતિ નાન્યથા,
જ્ઞાનમાર્ગે તુ સન્યાસો દ્વિવિધોઽપિ વિચારિત ૧૪
જ્ઞાનાર્થમુત્તરાંગ ચ સિદ્ધિર્જન્મશતૈ પરમ્,
જ્ઞાનં ચ સાધનાપેક્ષં યજ્ઞાદિ શ્રવણાન્મતમ્ ૧૫
અતઃકલૌ સ સન્યાસ પશ્ચ તાપાય નાન્યથા;
પાષંડિત્વ ભવેચ્ચાપિ તસ્માજ્જ્ઞાને ન સન્યસેત્ ૧૬
સુતરાં કલિદોષાણાં પ્રબલત્વાદિતિ સ્થિતમ્
ભક્તિ માર્ગેઽપિ ચેદ્દોષસ્તદા કિં કાર્યમુચ્યતે. ૧૭
અનારંભે ન નાશ સ્યાતદૃષ્ટાંતસ્યાપ્યભાવત,
સ્વાસ્થ્ય હેતોઃ પરિત્યાગાદ્બાધ્યઃ કેનાસ્ય સંભવેત્. ૧૮
હરિરત્ર ન શક્નોતિ કર્તું બાધાં કુતોપરે,
અન્યથા માતરો બાલાન્નસ્તન્યૈ પુપુષુ ક્વચિત્ ૧૯
જ્ઞાનિનામપિ વાક્યેન ન ભક્તં મોહયિષ્યતિ,
આત્મપ્રદ પ્રિયશ્ચાપિ કિમર્થં મોહયિષ્યતિ, ૨૦
તસ્માદુક્ત પ્રકારેણ પરિત્યાગો વિધીયતામ્;
અન્યથા ભ્રશ્યતે સ્વાર્થાદિતિ મે નિશ્ચિતા મતિ ૨૧

ઇતિ કૃષ્ણ પ્રસાદેન વલ્લભેન વિનિશ્ચિતમ્,
સંન્યાસવરણ ભક્તાવન્યથા પતિતો ભવેત્. ૨૨

ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં સંન્યાસનિર્ણય સમાપ્તમ

અથ નિરોધલક્ષણ ગ્રન્થ.

યચ્ચ દુઃખં યશોદાયા નન્દાદીના ચ ગોકુલે;
ગોપિકાનાં તુ યદ્દ દુ ખ તદ્દુઃખં સ્યાન્મમ ક્વચિત્. ૧
ગોકુલે ગોપિકાનાં ચ સર્વેષા વ્રજવાસિનામ્,
યત્સુખં સમભુત્તન્મે ભગવાન્ કિં વિધાસ્યતિ. ૨
ઉદ્ધવાગમને જાત ઉત્સવ· સુમહાન્યથા,
વૃન્દાવને ગોકુલે વા તથા મે મનસિ ક્વચિત્. ૩
મહતાં કૃપયા યાવત્ ભગવાન્ દયયિષ્યતિ;
તાવદાનન્દ સન્દોહ કિર્ત્યમાન સુખાય હિ, ૪
મહતા કૃપયા યદ્વત્ કીર્તનં સુખદં સદા,
ન તથા લૌકિકાનાં તુ સ્નિગ્ધ ભોજન રૂક્ષવત્ ૫
ગુણગાને સુખાવાપ્તિર્ગોવિન્દસ્ય પ્રજાયતે;
યથા તથા શુકાદિનાં નૈવાત્મનિ કુતો ન્યતઃ ૬
ક્લિશ્યમાનાન્ જનાન્ દ્દષ્ટ્વા કૃપાયુક્તો યદા ભવેત્;
તદા સર્વં સદાનદં હૃદિસ્થં નિર્ગત બહિઃ ૭
સર્વાનદમયસ્યાપિ કૃપાનંદ સુદુર્લભ.
હૃદગતઃ સ્વગુણાન્ શ્રુત્વા પૂર્ણં· પ્લાવયતે જનાન્. ૮

તસ્માત્ સર્વં પરિત્યજ્ય નિરૂદ્ધૈ સર્વદા ગુણાઃ
સદાનન્દ પરૈર્ગેયા સચ્ચિદાનન્દતા તતઃ ૯
અહં નિરૂદ્ધો રોધેન નિરોધપદવીં ગત.
નિરૂદ્ધાનાં તુ રોધાય નિરોધં વર્ણયામિ તે. ૧૦
હરિણા યે વિનિર્મુક્તાસ્તે મગ્ના ભવસાગરે;
યે નિરૂદ્ધાસ્ત એવાત્ર મોદમાયાત્વહર્નિશમ. ૧૧
સંસારાવેશ દુષ્ટાનામ્ ઇંદ્રિયાણાં હિતાય વૈ;
કૃષ્ણસ્ય સર્વ વસ્તુનિ ભૂમ્ન ઈશસ્ય યોજયેત્, ૧૨
ગુણેષ્વાવિષ્ટચિત્તાનાં સર્વદા મુરવૈરિણ
સંસારવિરહક્લેશૌ ન સ્યાતાં હરિવત્સુખમ્. ૧૩
તદા ભવેદ્ દયાલુત્વમ્ અન્યથા ક્રુરતા મતા.
બાધશંકાપિ નાસ્ત્યત્ર તદધ્યાસોપિ સિદ્ધ્યતિ. ૧૪
ભગવદ્ધર્મ સામર્થ્યાદ્વિરાગો વિષયે સ્થિરઃ
ગુણૈર્હરે. સુખસ્પર્શાન્ન દુઃખં ભાતિ કર્હિચિત્. ૧૫
એવં જ્ઞાત્વા જ્ઞાનમાર્ગાદુત્કર્ષો ગુણવર્ણને;
અમત્સરૈરલુબ્ધૈશ્ચ વર્ણનીયા સદા ગુણા. ૧૬
હરિમૂર્તિઃ સદા ધ્યેયા સંકલ્પાદપિ તત્ર હિ,
દર્શનં સ્પર્શનં સ્પષ્ટં તથા કૃતિગતિ સદા, ૧૭
શ્રવણં કીર્તનં સ્પષ્ટં પુત્રે કૃષ્ણ પ્રિયે રતિ
પાયોર્મલાંશત્યાગેન શેષભાગં તનૌ નયેત્, ૧૮
યસ્ય વા ભગવત્ કાર્યં યદા સ્પષ્ટં ન દૃશ્યતે,
તદા વિનિગ્રહસ્તસ્ય કર્તવ્ય ઇતિ નિશ્ચયા ૧૯

નાતં પરતરો મન્ત્રો નાત પરતર સ્તવ
નાન પરતરા વિદ્યા તીર્થં નાત પરાત્પરમ્. ૧૦

ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં નિરોધ લક્ષણ ગ્રન્થ સમાપ્તમ્.

અથ સેવાફલ ગ્રન્થ.

યાદશી સેવના પ્રોક્તા તત્સિદ્ધૌ ફલમુચ્યતે,
અલૌકિકસ્ય દાને હિ ચાદ્ય સિદ્ધયે મનોરથ. ૧
ફલં વા હ્યધિકારો વા ન કાલોત્ર નિયામક
ઉદ્વેગ પ્રતિબન્ધો વા ભોગો વા સ્યત્તુ બાધક, ૨
અકર્તવ્ય ભગવત સર્વથા ચેદ્ગતિર્ન હિ,
યથા વા તત્વનિર્ધારો વિવેક સ ત્રન મતમ્. ૩
બાધકાનાં પરિત્યાગો ભોગેડપ્યેક તથા પરમ
નિષ્પ્રત્યુહં મહાન્ભોગ પ્રથમે વિશતે સદા. ૪
સવિઘ્ને લ્પો ઘાતક સ્યાદ્ બલાદેતૌ સદા મતૌ;
દ્વિતીયે સર્વથા ચિન્તા ત્યાજ્યા સંસાર નિશ્ચયાત્, ૫
નન્વાદ્યે દતૃતા નાસ્તિ તૃતીયે બાધક ગૃહમ્,
અવશ્યેય સદા ભાવ્યા સર્વમન્યન્મનો ભ્રમ ૬
તદીયૈરપિ તત્કાર્યં પુષ્ટૌ નૈવ વિલંબયેત્,
ગુણક્ષોભેડપિ દ્રષ્ટવ્યમેતદેવતિ મે મતિ ૭
કુસૃષ્ટિરત્ર વા કાચિદુત્પદ્યેત સ વૈ ભ્રમ

ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિત સે[illegible] સમાપ્તમ્.

શ્રી ગોપીગીત પ્રારંભ.

લલિતવૃત્તમ્,

જયતિ તેડધિક, જન્મના વ્રજઃ શ્રયત ઇન્દિરા શશ્વદત્ર હિ,
દયિત ! દશ્યતાં દિક્ષુ તાવકાસ્ત્વયિ ધૃતાસવસ્ત્વા વિચિન્વતે. ૧
શરદુદાશયે સાધુજાતસત્સરસિજોદરશ્રીમુષા દશા,
સુરતનાથ ! તે શુલ્કદાસિકા વરદ નિઘ્નતો નેહ કિં વધ ? ૨
વિષજલાપ્યયાદ્વયાલરાક્ષસાદ્વર્ષમારુતાદ્વૈદ્યુતાનલાત્ ;
વૃષમયાત્મજાદ્વિશ્વતોભયાદૃષભ ! તે વયં રક્ષિતા મુહુ ૩
ન ખલુ ગોપિકાનન્દનો ભવાનખિલદેહિનામન્તરાત્મદૃક્,
વિખનસાર્થિતો વિશ્વગુપ્તયે સખ ! ઉદેયિવાન્સાત્વતાં કુલે. ૪
વિરચિતાભયં વૃષ્ણિધુર્ય ! તે ચરણમાયુષાં સંસૃતેર્ભયાત ;
કરસરોરુહં કાન્ત ! કામદં શિરસિ ધેહિ નઃ શ્રીકરગ્રહમ્. ૫
વ્રજજનાર્તિહન્વીર યોષિતાં નિજજનસ્મયધ્વંસનસ્મિત !
ભજ સખે ! ભવત્કિંકરીઃ સ્મ નો જલરુહાનનં ચારુ દર્શય. ૬
પ્રણતદેહિનાં પાપકર્શનં તૃણચરાનુગં શ્રીનિકેતનમ્,
ફણિફણાર્પિતં તે પદામ્બુજં કૃણુ કુચેષુ નઃ કૃન્ધિ હૃચ્છયમ્. ૭
મધુરયા ગિરા વલ્ગુવાક્યયા બુધમનોજ્ઞયા પુષ્કરેક્ષણ,
વિધિકરીરિમા વીર ! મુહ્યતીરધરસીધુનાડડપ્યાયયસ્વ નઃ ૮
તવ કથાડમૃતં તપ્તજીવનં કવિભિરીડિતં કલ્મષાપહમ્,

શ્રવણમંગલં શ્રીમદાતતં ભુવિ ગૃણન્તિ તે ભૂરિદા જનાઃ ૯
પ્રહસિતં પ્રિય ! પ્રેમવીક્ષણં વિહરણં ચ તે ધ્યાનમંગલમ્,
રહસિ સંવિદો યા હૃદિસ્પૃશઃ કુહક ! નો મનઃ ક્ષોભયન્તિ હિ ૧૦
ચલસિ યદ્વ્રજાચ્ચારયન્પશૂન્નલિનસુન્દરં નાથ ! તે પદમ્,
શિલતૃણાંકુરૈઃસીદતીતિન. કલિલતાં મનઃ કાન્ત ! ગચ્છતિ. ૧૧
દિનપરિક્ષયે નીલકુન્તલૈર્વનરુહાનનં બિભ્રદાવૃતમ્.
ઘનરજસ્વલં દર્શયન્મુહુર્મનસિ નઃ સ્મરં વીર ! યચ્છસિ. ૧૨
પ્રણતકામદં પદ્મજાર્ચિતં ધરણિમણ્ડનં ધ્યેયમાપદિ,
ચરણપંકજં શંતમં ચ તે રમણ ! નઃ સ્તનેષ્વર્પયાધિહન્. ૧૩
સુરતવર્ધનં શોકનાશનં સ્વરિતવેણુના સુષ્ઠુ ચુમ્બિતમ્,
ઇતરરાગવિસ્મારણં નૃણાં વિતર વીર ! નસ્તેઽધરામૃતમ્. ૧૪
અટતિ યદ્ભવાનહ્નિ કાનનં ત્રુટિર્યુગાયતે ત્વામપશ્યતામ્,
કુટિલકુન્તલં શ્રીમુખં ચ તે જડ ઉદીક્ષતાં પક્ષ્મકૃદ્દૃશામ્. ૧૫
પતિસુતાન્વયભ્રાતૃબાન્ધવાનતિવિલઙ્ઘ્ય તેઽન્ત્યચ્યુતાગતાઃ
ગતિવિદસ્તવોદ્ગીતમોહિતા. કિતવ યોષિતઃકસ્ત્યજેન્નિશિ. ૧૬
રહસિ સંવિદં હૃચ્છયોદય પ્રહસિતાનનં પ્રેમવીક્ષણમ્.
બૃહદુરઃશ્રિયો વીક્ષ્યધામ ! તે મુહુરતિસ્પૃહા મુહ્યતે મનઃ ૧૭
વ્રજવનોકસાં વ્યક્તિરંગ તે વૃજિનહન્ત્ર્યલં વિશ્વમંગલમ્;
ત્યજ મનાક્ચ નસ્ત્વત્સ્પૃહાત્મનાં સ્વજનહૃદ્રુજાં યન્નિષૂદનમ્. ૧૮
યત્તે સુજાત ચરણામ્બુરુહં સ્તનેષુ ભીતાઃશનૈઃપ્રિયદધીમહિકર્કશેષુ,
તેનાટવીમટસિ તદ્વ્યથતે ન કિંસ્વિત્કૂર્પાદિભિર્ભ્રમતિ
ધીર્ભવદાયુષાં નઃ ૧૯

શ્રી શુક ઉવાચ.

ઇતિ ગોપ્યઃ પ્રગાયન્ત્યઃ પ્રલપન્ત્યશ્ચ ચિત્રધા;
રુરુદુ સુસ્વરં રાજન્કૃષ્ણદર્શનલાલસાઃ ૨૦
તાસામાવીરભૂચ્છૌરિઃ સ્મયમાનમુખામ્બુજ
પીતાંબરધરઃ સ્રગ્વી સાક્ષાન્મન્મથમન્મથઃ ૨૧

ઇતિ શ્રીમદ્ભાગવતે મહાપુરાણે દશમસ્કંધે ગોપીગીતે
કૃષ્ણસ્તુતિર્નામ એકાત્રંશોઽધ્યાય. ૩૧

શ્રીસર્વોત્તમજીનુ ધોળ.

ભલે પ્રકટ્યા શ્રીવલ્લભદેવ, શ્રી પુરુષોત્તમ ભૂતલ હરીજી;
નહિ પ્રાકૃત ધર્મનો લેશ, અપ્રાકૃત નિજવપુ ધરીજી. ૧
કરે નિગમ નિરૂપણ એમ, તે સાકારની સ્તુતિ કરીજી,
મહાકાલકાલાદિક દોષ, પંડિતની દૃષ્ટિ તિમીર ભરીજી. ૨
મહિમા નવ જાણે જેહ, તે કહાએ ખરાસુર અરિજી,
વહાલે દયા કરી મુખરૂપ, નિજલીલા પ્રકટ કરીજી. ૩
જેની વાણી અતિદુર્બોધ થાય સુબોધ જેણે કરીજી;
તેના અષ્ટોત્તર શતનામ, તે કહીએ મહાઅઘ હરિજી. ૪
જેના ઋષિવર અગ્નિકુમાર, જગતી છંદ નામે ધરીજી;
શ્રીકૃષ્ણ કમલ મુખ દેવ, બીજ દૃષ્ટિ કરૂણા ભરીજી. ૫
જેની ભક્તિમાં અંતરાય, તે નાશને પ્રયોજન સહીજી;
આપે અધરામૃતની સિદ્ધિ, તે મધ્યે નિશ્ચય કરીજી. ૬

ઢાળ

વહાલો આનંદ પરમાનંદ કહેવાય, શ્રીકૃષ્ણ કમલ મુખ કૃપાનિધિ થાય ૭
વહાલો દૈવી ઉદ્ધારણ પ્રયત્ન ઉપાય, જેના સ્મરણમાત્રથી આર્તિ જાય. ૮
શ્રી ભાગવત ગુઢાર્થ પ્રકટાય, સાકાર બ્રહ્મનો વાદ સ્થપાય ૯
વેદપારગ ચંદ્ર ભુવન કહવાય, માયાવાદ નિરાકૃત સહુ મિલિ ગાય ૧૦
સર્વવાદિ નિરાસ કીધા તે લખાય, ભક્તિમાર્ગ સરસ કમલ વિકસાય૧૧
સ્ત્રી શુદ્રાદિકને ઉદ્ધારવા સમર્થ, જેના સાધનબલથી ન થાય અર્થ ૧૨
અંગીકારમાત્રથી સર્વસ્વ કીધે, કીધાં શ્રીગોપીજન પતિને પ્રિયે ૧૩
અંગીકાર કરે મર્યાદાનુસાર, મહાકરૂણાવત સમર્થ અપાર ૧૪
વહાલો સદે દાન દેવાને ચતુર, મહાઉદાર ચરિત્ર કરે સહુ પૂર, ૧૫
લીલા દેખાડી પ્રકૃતની જેહ, તે મિષે મોહ્યા સુર રિપુ તેહ. ૧૬
વૈશ્વાનર શ્રીવલ્લભ છે નામ, વહાલો સુંદર રૂપ સ્વજન હિત કામ. ૧૭
કૃષ્ણભક્તિ કરે જન શિક્ષાકાજ, આપે અખિલ ઇષ્ટ શ્રીવલ્લભરાજ ૧૮
સર્વ લક્ષણથી સંપન્ન વિવેક શ્રીકૃષ્ણ જ્ઞાન દાતા ગુરૂ એક ૧૯
પોતાના આનંદ થકી બહુ પુષ્ટ, એના કમલ પત્રસે નેત્ર સતુષ્ટ ૨૦
કૃપાદષ્ટિની વૃષ્ટિથી હરખ્યા મન, તે દાસ દાસી પ્રતિ પ્રિય છે અનન્ય ૨૧
રોષદૃષ્ટિ કરે ભક્તિ શત્રુ પ્રજાન, ભક્ત સેવતા સુખ સેવા રસાલ. ૨૨
જીરે ભક્તિ વિના નહિ સેવાસાધ્ય, તે કારણથી કહીએ દુરારાધ્ય ૨૩
જેના ચરણસરોજ દુર્લભ દરશાય તેના ઉગ્ર પ્રતાપ ત્રૈને ક કહેવાય ૨૪
વચનામૃત કરી પૂર્યા લોકના સર્ગ શ્રીભાગવત અમૃત મથન સમર્થ, ૨૫
તેનો સાર કહાએ વ્રજરમ રાગ ભાવ, તે પરિપૂર્ણ છે દેહ ભરાવ. ૨૬
સાન્નિધ્યમાત્ર કરે કૃષ્ણપ્રેમ ભક્તિ મુક્તિ દેવાનું એહને નેમ ૨૭

એક રાસલીલામાં તેનું તાન, પ્રભુ કૃપા કરીને કરે કથાનું દાન ૨૮
વહાલો વિરહના અનુભવ હેને કાજ, સ્વ ત્યાગ જણાવ્યો શ્રીવલ્લભરાજ
ઉપદેશ કર્યો ભક્તિમાર્ગ આચાર, લોકમાટે કર્યો કર્મ માર્ગ પ્રચાર ૩૦
વેદ શાસ્ત્ર કહ્યા યજ્ઞાદિક દાન, તેનું ફલ મર્યાદા ભક્તિ નિદાન
પ્રભુ પૂર્ણાનંદ છે પૂરણ કામ, સરસ્વતીના પતિ દેવ યશ અભિરામ.
વહાલે સહસ્ત્ર કહ્યાં પુરૂષોત્તમ નામ, નિજજનને આશ્રયનું છે ધામ.
ભક્તિમાર્ગની રીતે કરવા ઉપદેશ મહુ મથ કરીને ટાળ્યો સંશયનો લેશ
જેને પામવા છોડયા પ્રાણથી પ્રિયે, એવા ભક્તસમાજ બિરાજે શ્રીએ.
આપ સાધન કરે નિજદાસને કાજ, એવા સમર્થ શ્રીવલ્લભ મહારાજ
કરવા ભક્તિ પ્રચારક ભૂતલ માંહી, વશ કીધા પિતા થઈને પ્રકી નહિ
સર્વ સામર્થ્ય ધર્યું પોતાને વશ, ગર્વ દૂર કરી ટાળ્યો સંશયનો અંશ
પ્રભુ પતિવ્રતાના પતિ સાક્ષાત, કરે યહ લોક પરલોક દાન વિખ્યાત
જેના અંતઃકરણ છે ગુઢ અપાર, અંગીકૃતને જણાવ્યો મનનો વિચાર
ઉપાસનાદિક માર્ગ જે અન્ય તેનો મેહ ટાળીને કીધા સેવક અનન્ય
કર્યો નિશ્ચય જે ભક્તિ સર્વથી વિશેષ, કહ્યો શરણમાર્ગનો જુવો ઉપદેશ
શ્રીકૃષ્ણના મનની જાણે વાત, લીલારુજ બિહારી પરિપૂર્ણ માત.
કથારસ મગ્ન સદા છે ચિત્ત નીમર્યું સહુ ને થકી બીજું વિત્ત.
પ્રિય છે ઘણું વ્રજને વ્રજનો વાસ, કરે પુષ્ટિલીલા એકાંત વિલાસ
કરે ભક્તેચ્છા પરપૂર્ણ દાન, નહિ નિજ લીલાનું કોઇને જ્ઞાન.
અતિ મોહિત જેનું શીલ ગણું નહિ લોક વિષે આસક્તિ અણુ.
નિજ ભક્ત વિષે આસક્ત છે એક, પ્રભુ પાવન લીલા પતિત અનેક.
જે કરે પોતાના ગુણનું ગાન, તેના હૃદય કમલ રહેવાનું સ્થાન.

નિજ યશરૂપી અમૃત લહરી· તેથી સીંજરી સર્વ રસ વાસ ॥ હરિ
પ્રભુ પોતે સર્વ થકી છે પર, ન કરે તુલ્યતા કોઇ અવર,
લીલારસ અમૃત તરંગ બહુ, ભીજવ્યા છે ભક્તશરીર સહુ,
રુચિ આવે ગિરિગોવર્દ્ધન વાસ, તે લીલામાં છે અતિશય ઉલ્લાસ.
કરે યજ્ઞ ભોગ ને યજ્ઞ કર્મ, આપે અર્થ કામ ને મોક્ષ ધર્મ,
પ્રભુ સત્ય વચન છો ત્રિગુણાતીત, નીતિ ચતુરાઇ છે અતિ અગણિત
કરવા પોતાની કીર્તિ પ્રકાશ, કર્યુ વ્યાસસૂત્રનું નૂતન ભાષ્ય,
અતિતુચ્છ તૂલ જે માયાવાદ, કરી ભસ્માગ્નિ સ્થાપ્યો બ્રહ્મવાદ.
અપ્રાકૃત ભૂષણની અતિકાંતિ, હસતાં મુખ શોભે છે બહુ ભાંતિ.
પ્રભુ તિન લોકના ભૂષણ સાર, પ્રગટ્યા ધરણીનું ભાગ્ય અપાર,
પ્રભુ સુંદરતા છે અતિ અનૂપ કેમ વર્ણન કરી શકુ એ સ્વરૂપ,
સૌ માગે છે પોતાના જન, ચરણારવિંદની રજ જે ધન
એ કહ્યાં એકસોને આઠે નામ, શ્રીવલ્લભ આનંદનું છે ધામ

વલણ.

જે કોઇ શ્રદ્ધા કરી નિત્ય ગાયેરે, તેનું મન પહેલું સ્થિર થાયેરે.
અધરામૃતની સિદ્ધિ પામેરે, તેમા સંશયનું નહીં નામેરે,
એ પામ્યા વિના મોક્ષ છે હીનરે, તેના ફળમાં મુક્તિ છે લીનરે,
તેથી સર્વોત્તમ જપ કરવોરે, શ્રીકૃષ્ણરસે મન ભરવોરે,
શ્રી વિઠ્ઠલઉચ્ચરિત એ નામરે, જે ગાયે પૂરે તેનાં કામરે,
તેનો જન્મ સફલ કરી લેખેરે, જેનાં વ્રજભૂષણ મુખ દેખેરે.

ઇતિશ્રી સર્વોત્તમજીનું ધોળ સમાપ્ત.

શ્રી નવરત્નનું ધોળ.

શ્રીમદ્વલ્લભ શ્રીમહાપ્રભુજીને નમુંજી, શ્રીવિઠ્ઠલેશ પ્રભુ લાગુ પાય.
શ્રીબાલકૃષ્ણજીને પ્રણમુંજી; શ્રીવ્રજભૂષણજી પરમકૃપાળ. શ્રીમદ્. ૧

શ્રીવલ્લભદેવે મહાકરૂણા કરીજી, જેથી જીવનનું કારજ થાય,
સર્વે વૈષ્ણવની કૃતિ એહછેજી, સઘળી ચિંતા નિવૃત્ત થાય. શ્રી. ૨

દૃઢ આશ્રય શ્રીમહાપ્રભુજીનો રાખીએજી, ચિંતા નવ ધરીએ લગાર;
સર્વે આત્મા શ્રીજીને સમર્પીએજી, એ છે ભક્ત તણો આધાર. શ્રી. ૩

પુષ્ટિમાર્ગમાં શ્રીજી રહે સદાજી, જીવ કીધા છે અંગીકાર,
લૌકિકની ગતિ ન આપે કદાજી, પ્રભુ નથી જોતા અધિકાર, શ્રી. ૪

નામનિવેદન કીધા થકીજી, પ્રભુ રાખે પોતાની પાસ,
વશ ન થાય એ પ્રભુ કો થકીજી, વશ થઈ રહ્યા વલ્લભજી પાસ. શ્રી. ૫

નિવેદનમંત્રનું સ્મરણ નિત્ય કરવુંજી, સર્વદા ભગવદી સાથ,
અવૈષ્ણવની સંગે ન ફરવુંજી, કૃપા થાય તાદૃશીય હાથ શ્રી. ૬

ફલનીચિંતા નવ રાખીએજી, પ્રભુ સર્વેશ્વર કહેવાય,
સર્વના આત્મા શ્રીજીસાક્ષી છેજી, દૂર ભક્તથી કેમ રહેવાય? શ્રી. ૭

પ્રભુને ગમે તે ખરૂં એમ જાણવુંજી, હરિનું બીરદ છે દીનદયાલ,
શ્રીપુત્રાદિક પુષ્ટિમાં આણવાજી, યોગ્યતા ના વિચારે મયાળ. શ્રી. ૮

નિવેદન કરવું સર્વે સગાયથુંજી, અન્યાવનિયોગની ચિંતા ન આણ,
અજ્ઞાની હોય કિંવા જ્ઞાનથુંજી, સમજુ હું અધિક એવું ન જાણ, શ્રી. ૯

જેણે આત્મનિવેદન કીધું છેજી, તેના ઉદ્ધારમાં સંદેહ ન આણ,
પ્રાણસંગાથે શ્રીમહાપ્રભુજીને દીધું છેજી, તેથી સંશય મનમાં ન આણ,

સમર્પણ મંત્ર મહાસમર્થ છેજી, ના જાણશો ઓછી વાત,
એ તોય અંશ કલા નથી પૂર્ણ છેજી, શ્રીજી શ્રીપુરૂષોત્તમ સાક્ષાત. ૧૧

પ્રભુ પોતે સર્વથી પર છેજી, વળી મહાસમર્થ છે એ નાથ,
ભકતના દુ:ખ હરતા સુખકારી છેજી, ચિંતા નવ કીજીએ ગાથે નાથ
લૌકિક વૈદિક જે કર્મ છેજી, તે હરિ સિદ્ધ થવા દે નહિ
તો એ સેવા સમર્પણ ધર્મ છેજી, તેથી મન દૂર કીજે નહિ. શ્રી. ૧૦
પુષ્ટિમાર્ગમાં શ્રીજી રહે સદાજી, વલી જીવનુ કીધુ શુ હોય,
પ્રભુ કરે તે સુખ માની રહીએજી, સાક્ષી થઇ રહે સુખ હોય શ્રી ૧૪
દીનતાભાવ મનમાં રાખીએજી, બીજા સાધનનુ નથી કામ,
મર્યાદા સેવા કરી શ્રીજી સાધવાજી, ગુરૂની આજ્ઞા થકી એકામ. શ્રી. ૧૫
ગુરૂની આજ્ઞા ઉલ્લઘન નવ કીજીએજી, શ્રીજીના ઇચ્છાએ થાય તે થાય
આપણુ મન ગુરૂને દીજીએજી, પ્રભુથી અધીક રાખીએ ભાવ શ્રી. ૧૬
સેવા કરો નિત્ય ચિત્ત પ્રાતથીજી, તો સુખી થાશો આ જુગમાંહે
પરીક્ષા અર્થે શ્રીજી કદા નવ સુણેજી, ન ઉદ્વેગ ધરો મન માંહે ૧૭
તોયે ધીરજ રાખો સેવા કરવીજી, પ્રભુ સુખકર્ત્તા છે સત્ય,
એમની લીલા જોઇ ચિંતા દૂર કરવીજી, વૈષ્ણવને એરે જુગત્ય. ૧૮
એકાદશ ઇંદ્રિય પ્રભુને સન્મુખજી, સેવામા દિવસ ને રાત,
એકે ઇંદ્રિય વિમુખ નવ કીજીએજી, સર્વાત્મા ભક્તિ કરો અહોરાત,
"શ્રીકૃષ્ણ શરણ મમ" મહા જપોજી, ન વિસારશો પળ એક માત્ર,
એ જુગતેથી ચિંતા દૂર કરોજી થાશો શ્રીજીના કૃપાપાત્ર શ્રી ૨૦
શ્રીમહાપ્રભુજી કહે અમારી એ મતિજી, વળી એ જ છે નિર્ધાર,
સર્વ વૈષ્ણવ રાખજો ચિત્ત ધરીજી, શ્રીવલ્લભજી પ્રાણાધાર. શ્રી ૨૧
એ અમૂલ્ય રત્ન જે કોઇ ચિત્ત ધરેજી, તેને પુષ્ટિભકિત દઢ ફ્લ હોય,
જે આ ધોળ ગાયે ચિત્ત ધરેજી, તેને પરમ આનંદ સુખ હોય ૨૨

ઇતિશ્રી નવરત્નનુ ધોળ સમાપ્ત.

श्रीपुरुषोत्तमसहस्त्रनाम.

(सटिक गुजराति भाषामां भाषान्तर करेलुं)

आ ग्रन्थमां श्री पुरुषोत्तमना हजार नाम श्रीमद् भागवतमां-थी तत्वरूपे दोहन करी श्रीमद्वल्लभाचार्यजीए प्रकट करेनां छे के जेनो पाठ करवाथी श्रीमद् भागवतनो पाठ कर्‍या जेटलुं फळ प्राप्त थाय छे. आ ग्रन्थ उपर पंचम गृहना तिलकायत श्री रघुनाथजी महाराजे "नामचन्द्रिका" नामनी संस्कृतमां विस्तृत टीका लखी छे ते टीकानुं मुळ श्लोक साथे भाषांतर (के जे अत्यार सुधी प्रगट थयुं नथी) आपवामां आव्युं छे. तेमज श्रुति, स्मृति, पुराण, संहिता, गीता आदी ग्रन्थोना प्रमाणोथी ते नामोनुं समर्थ रीते प्रतीपादन करवामां आव्युं छे. श्री महाप्रभुजी तथा टीकाकार श्री रघुनाथजी महाराजना उत्तम फोटा साथे छतां कींमत रू. २-०-०

श्रीमद्भगवद्‌गीता.

श्रीमद् भगवद् गीता ए श्रीकृष्ण भगवाने वेद अने उपनिषदोमांथी दोहन करी काढेला भक्ति रसामृत कलश, सर्व वेदानुयायी आचार्योने प्रमाण अने वेद वीरोधीओना पण तत्व विचारने संमत, निरंतर पठनीय छे. वळी हजारो पंडितोए आ गीता उपर अनेक विध भाष्यो कर्यां छतां पण तत्व विचारनो पार पमायो नथी आवो महा समर्थ आ ग्रन्थ छे. तेना उपर पूर्वे थइ गयेला श्रीगोस्वामी बाळकोए 'तत्वदीपीका" अने "अमृततरङ्गणी" एम बे टीकाओ संस्कृतमां करेलो छे तेथी उक्त टीकाओना आशय साथे लबाण विवेचन पूर्वक आ गीतामृत तत्वोनुं भाषांतर लखेलुं छे. कीं. १—८—० दोढ रुपीओ.

लल्लुभाइ छगनलाल देसाइ. रीचीरोड, नं. ११०.-अमदावाद.

श्रीकृष्णस्तोत्ररत्नाकर.

આ ગ્રન્થમાં શ્રીમહાપ્રભુજી, શ્રીગુસાંઇજી, શ્રીગિરિધરજી, મહાનુભાવી શ્રીહરિરાયજી મહારાજે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન્ (શ્રીઠાકોરજી) નું વિજ્ઞપ્તિદ્વારા કરેલા સ્તોત્રનું મૂળ શ્લોક સાથે અક્ષરશઃ ભાષાંતર (કે જે અત્યાર સુધીમાં કોઇ પણ ઠેકાણે પ્રકટ થયું નથી) આપવામાં આવ્યું છે. જેઓએ "महत्स्तोत्रसरित्सागर" નામનો ૨૩૭ ગ્રન્થનો પાઠ કરવાનો ગુટકો વાંચ્યો હશે તેઓને તો આ ગ્રન્થ લેવા માટે ખાસ ભલામણ કરાએ છીએ.

આ ગ્રન્થમાં નીચે મુજબ સ્તોત્ર ગ્રન્થોની ટીકા આપી છે. ૧ श्रीमद्वल्लभाचार्यजी कृत ग्रंथो. १ श्रीकृष्णाष्टक, २ श्रीनन्दकुमाराष्टक ३ श्रीगोपीजनवल्लभाष्टक ४ श्रीगिरिराजधार्यष्टक, ५ श्रीमधुराष्टक, ६ श्रीकृष्णप्रेमामृत, २ श्रीमद्विठ्ठलेश्वर (श्रीगुसांईजीकृत) ग्रन्थो, ७ श्रीभुजंगप्रयाताष्टक, ८ श्रीगोकुलाष्टक, ९ श्रीपर्यंक, (पालना) विज्ञप्ति, १० श्रीद्वितियपर्यंक विज्ञप्ति, ३ श्रीरघुनाथप्रभुकृतग्रन्थो ११ श्रीगिरिधार्यष्टकम् १२ श्रीकृष्णशरणाष्टकम, १३ गोपालस्तव. १४ श्रीकृष्णचन्द्राष्टक, १५ श्रीगोकुलेशाष्टक १६ श्रीराधाकृष्णाष्टक, ५ श्रीहरिरायप्रभुकृतग्रन्थो, १७ श्रीजन्मवैफल्यनिरूपणाष्टक, १८ श्री कृष्णशब्दार्थनिरूपणस्वचित्तवर्णन, १९ श्री नवनीतप्रियाष्टक, २० श्रीभुजंगप्रयाताष्टन, २१ श्रीकृष्णशरणाष्टक २२ श्रीदैन्याष्टक २३ श्रीपंचाक्षर मंत्रगर्भस्तोत्र. २४ श्री स्वप्रभुविज्ञप्तिः श्रीनर्वापहाराष्टक

ઉપર પ્રમાણે ગ્રંથોના ભાષાન્તર સાથેનો આ ગ્રંથ દરેક વૈષ્ણવે ખાસ કરીને વાંચવા જેવો છે. તેથી તેમની ધાર્મિક વૃત્તિ દૃઢ થશે. ઉંચા ગ્લેજ ચીકણા કાગળ, છીંટનું મજબુત પાકું પુંઠું. છતાં કિંમત. ૦-૧૨-૦.

લલ્લુભાઇ છગનલાલ દેસાઇ. રીચીરોડ, નં. ૧૧૦—અમદાવાદ.

શ્રીગોકુલનાથજીકે વચનામૃત પ્રજકે માસસું દેખનો. તીજ તેરસ ઓર પાંચમ પુનમ એક. ચોદસ અમાવસ તજની યા વચનામૃતપેં વિશ્વાસ રાખિંકે પ્રયાણ કરે તો મનોર્થ સિદ્ધ હોય.

પો.	મા.	ફા	ચૈ	વૈ	જે	અ	શ્રા	ભા.	આ	કા	મા	
૧	[illegible]	૩	૪	૫		[illegible]	૮	૯	૧	૧૧	૧૨	મહોત સુખ હોય, કલેશ ન હોય, અર્થ પૂર્ણ હોય.
[illegible]	[illegible]		૫	૬	૭	૮	૯	૧	૧૧	૧૨	૧	મહાભાગ્ત હોય, અશુભ જીવનાશ હોય.
[illegible]	૪	[illegible]	૬	૭	૮	૯	૧	૧૧	૨	૧	[illegible]	અર્થ પૂર્ણ હોય, મનોરથ સિદ્ધિ હોય કામના પૂર્ણ હોય.
	૫	[illegible]	૭	૮	૯	૧	૧૧	૧૨	૧	૨	[illegible]	કલેશ હોય જીવનાશ હોય, કુશળસુ ઘર નહિ આવે.
૫	[illegible]		૮	૯	૧	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	વસ્તુલાભ હોય મિત્ર મિલે, વ્યાધિ મિટે, લાભ હોય.
૬	૭	[illegible]	૯	૧૦	૧	૧૨	[illegible]	૨	૩	૪	૫	મહાચિંતા હોય, વિયોગ હોય, કદાચિત ઘર આવે
૭	૮	૯	૧૦	૧૧	[illegible]	૧	૨	[illegible]	૪	૫	૬	સૌભાગ્ય પાવે, રત્નસહત ભલીભાંતિસુ ઘર આવે
[illegible]	૯	૧	૧	૨		૨	૩	૪	૫	૬	[illegible]	મિલવો નહોય,મહોત બુરોહોય જીવનાશ હોય,દુખ પાવે.
૯	૧૦	૧૧	[illegible]	[illegible]	૨	[illegible]	૪	૫	૬	[illegible]	[illegible]	આશા પૂર્ણ હોય, સૌભાગ્ય પાવે, કામના સિદ્ધ હોય
૧૦			૧	૨	[illegible]	૪	૫	૬	૭	૮	૯	સૌભાગ્ય પાવે, દિન બહોત લાગે, કુશળશુ ઘર આવે.
૧	[illegible]	૧	[illegible]	[illegible]	૪	[illegible]	૬		૮	૯	૧૦	કલેશ હોય, જીવનાશ નહિ, સૌભાગ્ય પાવે નહિ.
[illegible]			[illegible]	[illegible]		૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	માર્ગ [illegible] દ્ધિહોયમિત્રમિલે વિદ્યા[illegible] હોય

(શ્રીમદ્ગોકુલેશજીના ચતુર્થલાલજી—બાળાપ્રસંગવાળા)

શ્રી ગોકુલેશજીનાં ધોળ તથા પદ સંગ્રહ.

આ શ્રીગોકુલેશજીએ ભૂતળ ઉપર પધારી પોતાની ૭૦ વર્ષની વૃદ્ધવયે, જહાંગીર પાદશાહ સામે ધર્મનું દૃઢ યુદ્ધ કરી, માળ, તિલક અને ધર્મની અડગ ટેક ટકાવી સમસ્ત પુષ્ટિમાર્ગ ઉપર મહત્ ઉપકાર કર્યો છે. તેમના નામથી ભાગ્યેજ કોઈ પણ વૈષ્ણવ અજ્ઞાત હશે! અમોએ આ શ્રીગોકુલેશજીના પ્રાકટ્યની વધાઈ તથા ધોળપદ ૩૦૦ વર્ષનાં પ્રાચિન પુસ્તકોમાંથી સતત્ પ્રયત્ને એકત્ર કરી જુદા જુદા ૫ પ્રકરણોમાં મળી લગભગ ૭૦૦ ધોળપદનો મહાન્ સંગ્રહ બહાર પાડયો છે. કે જે અત્યાર સુધીમાં કોઈ પણ ઠેકાણે પ્રસિદ્ધ થયેલો નથી. આ ગ્રન્થમાં શ્રીગોકુલનાથજી, શ્રીકન્હૈયાલાલજી, શ્રી વલ્લભલાલજીના ઉત્તમોત્તમ ફોટા તેમજ તેમના વંશાવળી પણ આપી છે. છતાં કિંમત ફક્ત રૂ. ૧—૦—૦ એક રૂપિઓ રાખી છે

શ્રી (ગોકુલનાથજી કૃત) ૨૪ વચનામૃત.

આ પુસ્તકમાં શ્રીગોકુલનાથજી કૃત ૨૪ વચનામૃત તથા તેમના ૭૮ ભાગવદીયનું (અપ્રગટિત) ધોળ તેમણે કરેલી ૮૪ વૈષ્ણવની નામાવલીના શ્લોક, ગોવર્દ્ધનવાસી નિત્યલાલા મોટી વગેરે આપ્યું છે. ભગવદ્વાર્તામાં વાચવા માટે ખાસ ઉપયોગનું છે. કીંમત ૦—૫—૦

" બ્રહ્મસંબંધ કાવ્યમ્. "

આ ગ્રન્થમાં શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્યજીએ ઉપદેશેલો " બ્રહ્મસંબંધ " મંત્ર કે જે ૮૪ અક્ષરનો છે તેને અનુસરતા ૮૪ શ્લોકથી વર્ણન કરવામાં આવ્યુ છે. તેમજ બ્રહ્મસંબંધ વિષે થતા આક્ષેપોના સપ્રમાણ પ્રત્યુત્તર ગુરૂ શિષ્યના સંવાદ રૂપે ઘણીજ અસરકારક રીતે આપેલો છે તેમજ " શ્રીસિદ્ધાન્ત રહસ્ય ગ્રન્થ તથા 'સિદ્ધાન્ત રહસ્યનું ધોળ ' ઉપરાંત શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્યજીનો સુંદર ફોટો પણ આપ્યો છે કી. ૦—૪—૦ ચાર આનાજ રાખી છે

લલ્લુભાઈ છગનલાલ દેસાઈ. રીચીરોડ. નં ૧૧૦—અમદાવાદ.

આ અમુલ્ય તકનો લાભ લેવા ચુકશો જ નહિ.

૮૪ વૈષ્ણવની વાર્તા.

(આવૃત્તિ ૨ જી.)

આ ચોરાશી વૈષ્ણવની વાર્તા અમોએ વ્રજભાષા ઉપરથી ગુજરાતી ભાષામાં (અક્ષર આ લાઇન જેવડાજ મોટા) મોટા અક્ષરથી છપાવી છે. તેમજ તેમાં ઘણા પ્રાચીન ગ્રન્થો જેવા કે.-"શ્રીવલ્લભ દિગ્વિજય, શ્રીવલ્લભચરિત્ર, ભાવસિન્ધુ, પચામૃત, કીર્તન રત્નાકર, ષોડશગ્રન્થે, શિક્ષાપત્ર, ભગવદ્ગીતા વિગેરે ગ્રન્થોમાંથી શોધ ખોળ કરી કેટલીક ઐતિહાસીક હકીકત, દ્રષ્ટાન્તો, તેમજ તે વૈષ્ણવો પ્રત્યેની આપેલી વાર્તાની વધુ હકીકત, દાખલ કરી છે જેથી અત્યાર સુધીમાં આવી વાર્તાનું પુસ્તક કોઇ પણ ઠેકાણે જોવામાં આવ્યું નથી તેવુ છે. આ વાર્તા માટે અમોએ ખાસ વ્રજયાત્રા કરી તથા કાઠીયાવાડની મુસાફરી કરી કેટલીક પ્રાચીન હકીકત શોધન કરી દાખલ કરી છે.

આ ગ્રન્થ એક વખત વચવા પછી હાથમાંથી મુકવાનું મન થશેજ નહિ. કારણ દરેક વાર્તામાં નવિન હકીકત જોવામા આવશે. વળી ૮૪ વૈષ્ણવોની જેટલી હકીકત, વધુ મળે તેટલી દરેક દંપતીએ જાણવાની જરૂર છે. તે આ વાંચ્યાથી સમજાશે હમેશાં ઘરમાં વાંચવા માટે સ્ત્રીઓ તથા બાળકોને તો ખાસ ઉપયોગી છે. આ ગ્રન્થ ખાસ ચીકણા કાગળમાં મોટા, કહના લગભગ ૭૦૦ પૃષ્ટ શુદ્ધ ખાદીનું પાકું પુઠું, તેમજ શ્રીમહાપ્રભુજીનો ઉતમોતમ ફોટો પણ આપ્યો છે. કીંમત ફક્ત અઢી રૂપીઆ રાખી છે.

લલ્લુભાઈ છગનલાલ દેસાઈ, રીચીરોડ, નં. ૧૧૦—અમદાવાદ.